

EDUCATIEVE CURSUS

“Vrouwen in vredesopbouw: Deelnemen aan verandering”

Eerste Graad

ONDERZOEKSVRAAG

Hoe jongeren overtuigen van het belang van een actieve deelname van vrouwen bij de uitbouw van vrede in een internationaal perspectief?

SAMENGESTELD DOOR:

Emma Bonduelle,
Paula Crome,
Collins Lufong,
Jane Reinhardt,
Ellen Stragier,
Astrid Van den Abeele,
Jan Van Der Straeten,
Diethe Verhack.

(International) pupils from VIVES University of Applied Sciences - Department of Applied Social Studies Kortrijk working with Moeders voor Vrede / Mothers for Peace

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	4
De doelstellingen van deze cursus	4
Beschrijving van de lessen.....	6
Waarschuwing vooraf	7
Leeromgeving.....	7
Voorstelling van gebruikte hulpmiddelen	8
Veilige ruimte	8
In- en uitchecken.....	9
<i>Hoe werkt het?</i>	9
Motivators.....	11
Het boekje/ Zine.....	12
<i>Hoe maak je een zine of boekje?</i>	13
<i>Alternatieve onlineMethode Poster, E-Portfolio, wetenschappelijke Poster</i>	15
Eerste les: geweldloze communicatie	16
Inhoud van de les	16
Doelen van de les	17
Deel 1: Introductie	18
<i>Introductie Onderwerp (3 - 5 min)</i>	18
<i>Introductie Veilige Ruimte (5 - 10 min)</i>	18
<i>Introductie boekje/zine (10 min)</i>	19
<i>Check-in (5 mins)</i>	19
Deel 2: Oefening geweldloze communicatie (Marshall Rosenberg) (20 min)	20
<i>Informatie geweldloze communicatie</i>	20
Deel 3: Boekje / Zine – Wat is vrede en wat is conflict? (3-5 min).....	23
Deel 4: Check out/motivator (3-5 min)	23
Tweede Les: vrede en conflict (Oekraïne-RUSland)	24
Inhoud van de les	24
Doelen van de les	25
Deel 1: Check-in (5 min)	26
Deel 2: Introductie van wat vrede, conflict en oorlog is (5 min)	27
<i>Introductie</i>	27
<i>Informatie over vrede, conflict en oorlog</i>	27
Deel 3: Het wandelspel (30 - 40 min)	30
Deel 4: Check-out/motivator (5 - 10 min)	31
Derde les: gender	32

Inhoud van de les	32
Doelen van de les	32
Deel 1: Check-in (3 min)	33
Deel 2: Introductie vrouwen in vredesopbouw (5 min)	34
<i>Effecten van gender bij vredesopbouw</i>	34
<i>Impact van oorlog voor vrouwen en kinderen</i>	34
Deel 3: Spel – Wie zijn vredestitelers? (35 min)	36
Deel 4: Check-out/motivator (7 - 10 min)	37
Bibliografie.....	38
Bijlagen	43
Terminologie	43
Definities	45
Reflectie	46
<i>Positieve kijk (“de 5 G’s”)</i>	46
Het wandelspel.....	47
<i>Introductie</i>	47
<i>Videos met QR-codes</i>	48
<i>Extra video materiaal</i>	59
<i>Template: vragen over de videos</i>	60
Wie zijn vredestitelers?	62
Brief – Wie zijn vredestitelers?.....	82

INLEIDING

Welkom bij de eerste cursus in een reeks van 3 over “Vrouwen in vredesopbouw: deelnemen aan de verandering”. Dit is een educatieve cursus bestaande uit drie lessen: Elke les duurt 50 – 60 minuten en richt zich tot leerlingen van de eerste graad.

De lessenreeks beantwoordt aan de dringende behoefte om meer vrouwen te betrekken bij vredesopbouw. Op basis van de leerdoelstellingen van de eerste graad krijgen leerlingen kennis aangeboden op een participatieve, creatieve, interactieve en interdisciplinaire manier. Door een variatie methoden te gebruiken bij het behandelen van het onderwerp (games, groepswerk en reflectiemomenten), krijgen leerlingen de kans om digitale competenties, mediageletterdheid, sociaal-relatieve vaardigheden, zelfbewustzijn en zelfexpressie, burgerschapscompetenties, politiek engagement en competenties in verband met historisch inzicht aan te scherpen. (Agentschap voor Hoger Onderwijs, n.d.)

Deze cursus is vooral gericht op ervaringsleren, leren door doen en is vooral gebaseerd op de theorie ontwikkeld door Kurt Hahn (Outward Bound International, sd). De keuze om er geen theoretisch werk van te maken komt uit onze voorbereidingslessen voor de bachelorscriptie. Die lessen waren vooral gericht op lesgeven door reflectie, expressie en ervaringen. Op school krijgen leerlingen veel theorie, maar dat betekent niet noodzakelijk dat ze die theorie kunnen onthouden of dat ze grondig nadenken over wat ze leren. Ze moeten een onderwerp bestuderen en er vervolgens, door middel van tests, over beoordeeld worden. Deze cursus richt zich meer op het activeren van de cursist en het leren door middel van een reeks oefeningen.

DE DOELSTELLINGEN VAN DEZE CURSUS

Moeders voor Vrede (Mothers for Peace) is een Belgische organisatie gevestigd in Ieper. Hun belangrijkste doelstellingen: zich inzetten voor de rechten van vrouwen in crisisgebieden en het geven van toekomstperspectieven aan vrouwen die het slachtoffer zijn van conflict en geweld.

In deze context wou de organisatie een educatieve cursus creëren voor studenten tussen 12 en 18 jaar, om het bewustzijn van jongeren rond dit probleem aan te scherpen, om hen erover te informeren en te instrueren. Deze cursus bevat onderwerpen als vrede en conflict, de rol van vrouwen in de maatschappij, de vraag hoe vrouwen meer kunnen betrokken worden bij het beleid en wat we kunnen doen om vrede te bewaren en, waar nodig, herop te bouwen. Samen met Mothers for Peace en onze begeleider van Vives hebben wij, 8 studenten van de minor Transnationaal Sociaal Werk van VIVES Hogeschool Kortrijk, 8 weken aan deze opdracht gewerkt.

Onderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van een toekomstige vredevolle samenleving. Door middelbare scholieren een fundamenteel inzicht in het functioneren van vrede en conflict bij te brengen, zullen ze in staat zijn actief deel te nemen aan vreedzame transities, zowel binnen als buiten hun eigen gemeenschap. Daarom richtte ons proefschrift zich op de kritische onderzoeksvraag: “Hoe leer je middelbare scholieren wat het belang is van vrouwen in vredesopbouw en dit in een internationaal perspectief?”. Het erkent het belang van samenwerking met academici en verschillende organisaties die zich bezighouden met de functie van de vrouw bij vredesopbouw, conflictoplossing en vredeseducatie. Door samenwerking met alle belanghebbenden willen wij een educatief curriculum creëren dat pedagogisch verantwoord is en aansluit bij de perspectieven en inzichten van al wie actief deelneemt aan vredesprocessen.

BESCHRIJVING VAN DE LESSEN

Het eerste onderwerp dat in deze cursus aan bod komt, is **geweldloze communicatie**. Voor de leerlingen is het een eerste kennismaking met het begrip “conflict” en een bewustmaking van het belang van goede communicatie. Bijvoorbeeld: het belang van de manier waarop je praat, inzien hoe een onderwerp op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd en manieren om minder streng of agressief over te komen. Dit inzicht kan hen veel leren over de manier waarop zij communiceren.

In het tweede luik gaan we meer in op **vrede en conflict**. Nadat we in de eerste les lieten zien hoe makkelijk conflicten kunnen ontstaan, pakken we nu moeilijker onderwerpen en termen aan: oorlog, geweld, vrede, vredesopbouw, vrede stichten, enz. Dit is een eerste introductie van termen die voor de leerlingen belangrijk zijn, omdat het dagelijkse onderwerpen zijn in het nieuws en online. De leerlingen kunnen meer nadenken over wat ze zien en hoe ze over het onderwerp denken. Door de leerlingen meer context en omkadering te bieden, hopen we meer inzicht te krijgen in conflict en geweld in ontwikkelingslanden. Tijdens die les wordt de link gelegd met het conflict tussen Oekraïne en Rusland. Op die manier zijn er meer mogelijkheden om specifiek in te gaan op sommige onderwerpen en termen en ze herkenbaarder te maken voor de leerlingen.

Ten slotte wordt in een derde luik het onderwerp **gender bij vredesopbouw** besproken. De vraag naar dit topic kwam vooral van Moeders voor Vrede.

Deze educatieve cursus kwam dankzij hen tot stand. Hun belangrijkste focus was: 'Een educatieve cursus over vrouwen in/en vredesopbouw.' Dit idee vloeit ook voort uit resolutie 1325, die op 31 oktober 2000 unaniem aanvaard werd door de VN-Veiligheidsraad (Peacewomen, sd).

WAARSCHUWING VOORAF

Deze cursus gaat over moeilijke onderwerpen zoals o.a. de oorlog in Oekraïne. Het is belangrijk om je hiervan bewust te zijn en ervoor te zorgen dat studenten zich veilig voelen in de groep. Het is mogelijk dat er leerlingen in de klas zitten die hier als vluchteling zijn. Deze leerlingen hebben vaak veel verwarrende ervaringen gehad, waardoor ze risico lopen op PTSS (posttraumatische stressstoornis).

Een eerste element om onthouden is secundaire traumatisering. Wanneer mensen worden blootgesteld aan traumatische verhalen van andere mensen, iets wat best mogelijk is tijdens de lessen, kan dit een impact op hen hebben. Als een leerling zich ongemakkelijk voelt bij een specifiek onderwerp, moet hij of zij de ruimte even kunnen verlaten of er apart met een docent over kunnen praten. Tijdens deze cursus zullen er enkele reflectieve vragen gesteld worden die de leerlingen kunnen helpen om te gaan met de zwaarte van het onderwerp.

Dit zijn 5 risicofactoren voor PTSS:

- Aard van het trauma (bijvoorbeeld de oorlog zelf)
- Beperkte ouderlijke ondersteuning vanwege migratie.
- Migratieproces (het op de vlucht zijn)
- Onzekere toekomst
- Aanpassen aan een nieuwe cultuur

Praten over deze onderwerpen kan ook traumatisch zijn voor de leerlingen. Als leerkracht kun je een aantal dingen doen om te helpen:

- Probeer hun referentiekader te begrijpen.
- Wees aandachtig voor de studenten wanneer u over deze onderwerpen praat.
- Leg verbanden met positieve herinneringen of ervaringen uit hun verleden.
- Luister, ondersteun, moedig aan.

Indien nodig – verwijst naar een gekwalificeerde therapeut of een leerlingenbegeleider.
(Andrisan, 2019) (De Maesschalck, 2019)

LEEROMGEVING

Het is belangrijk dat de leerlingen elkaar altijd kunnen zien tijdens deze lessen, vooral tijdens reflectiemomenten met de hele groep. Dit doe je door een open ruimte te creëren door de banken aan de kant te zetten en stoelen in een kring te zetten. Ook moet er mogelijkheid zijn om naar buiten te gaan. Op deze manier kunnen ze beter focussen op het onderwerp dat besproken wordt, zien wie er aan het woord is en oog hebben voor elkaars lichaamstaal. Het is belangrijk dat de student het gevoel heeft zich in een veilige en open ruimte te bewegen. Een kamer waar ze vrij zijn om ervaringen te delen en dit aan hun eigen tempo, zonder enige druk.

Tips:

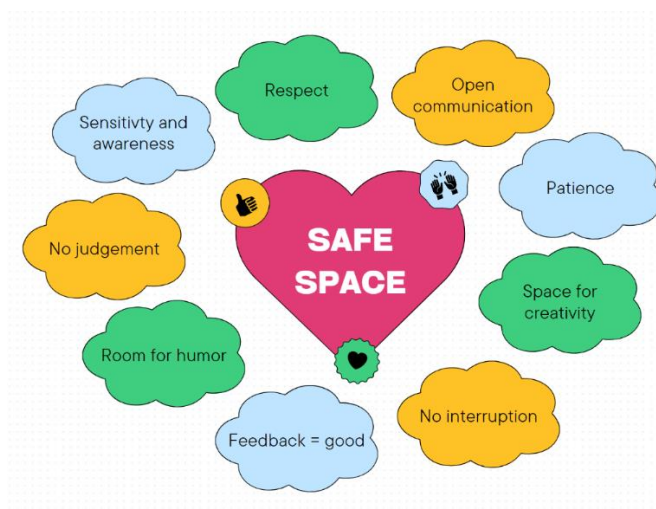
- ★ Stoelen in een kring en banken opzij
- ★ Naar buiten gaan
- ★ Gebruik gevarieerd zitmeubilair zoals kussens, zitzakken, zitten op de grond, in het gras, etc

VOORSTELLING VAN GEBRUIKTE HULPMIDDELEN

Hier bespreken wij een aantal handige en heel doeltreffende hulpmiddelen bij de ontwikkeling van een educatieve cursus over het onderwerp conflict en vrede. Deze hulpmiddelen kunnen individueel worden gebruikt om een gastvrije en boeiende leeromgeving te creëren, aanpasbaar aan de eisen van de klas. Door de methodes van Check-in en Check-out, Motivator en Safe Space te integreren, en een Notitieboekje of Zine te maken voor de documentatie en de reflectie, kan het leerproces worden verbeterd en uitgebreid. Deze tools bieden kansen voor zelfexpressie, actieve betrokkenheid en kritisch redeneren. Het is absoluut noodzakelijk om deze methodologieën aan te passen aan de specifieke dynamiek en behoeften van de klas, een garantie voor een dynamisch en boeiend leeravontuur.

VEILIGE RUIMTE

Een veilige ruimte creëert een omgeving waarin iedereen zichzelf kan zijn en zijn eigen identiteit kan ontwikkelen zonder het gevoel te hebben ge- of veroordeeld te worden. Om dit te bereiken, is het belangrijk om te weten hoe je dit kunt realiseren met de verschillende mensen in een klas/groep. Elke klas/groep is anders, dus elke definitie van een veilige ruimte is anders. Als de mensen in de groep er hun eigen definitie aan kunnen geven, is het waardevoller. Ze voelen zich meer gewaardeerd en begrepen door zelf onder

woorden te brengen wat ze nodig hebben om zich veilig te voelen in de groep. (Khan, Adriaenssens, Schuermans, & Cools, 2021).

Vier pijlers voor het scheppen van een veilige ruimte (Safe Space, sd):

Wees begripvol: voor alle leerlingen is de druk een uitdaging. Het is belangrijk om een veilige ruimte te creëren waar ze zich gehoord, begrepen, gewaardeerd en gerespecteerd voelen.

Hoger doel: het moet een plek zijn waar ze met elkaar kunnen delen en elkaar op een respectvolle en begripvolle manier kunnen ondersteunen.

Plaats voor iedereen: leerlingen moeten zich binnen de cursus gewaardeerd, geaccepteerd en begrepen voelen. Er moet openheid zijn om vragen te stellen en hun eigen verhalen te delen.

Geloof in jezelf: de ruimte waar ze het gevoel krijgen dat het verhaal dat ze vertellen en delen ertoe doet, wordt gehoord en gevalideerd.

IN- EN UITCHECKEN

De methode van in- en uitchecken maakt deel uit van de Deep Democracy Method of Lewis-methode, ontwikkeld door Myrna en Greg Lewis voor gebruik in post-apartheid zakelijke omgevingen. Deze benadering is gebaseerd op de principes van procesgeoriënteerde psychologie zoals vastgesteld door Arnold Mindell. Het centrale doel van deze methode is het bevorderen van een omgeving waarin alle individuen zich gewaardeerd, gerespecteerd en gehoord voelen. Dit wordt bereikt door minder dominante deelnemers, met name degenen die deel uitmaken van minderheids- of gemarginaliseerde groepen, in staat te stellen hun meningen en ideeën te delen. Hierdoor kunnen inclusieve besluitvormingsprocessen worden bevorderd, wat leidt tot co-creatie en duurzame verandering. De Deep Democracy Method maakt het mogelijk de stem te laten horen van degenen die vaak worden genegeerd of niet-gehoord, waardoor de deelname van alle individuen aan besluitvormingsprocessen wordt vergemakkelijkt. (Human Dimensions B.V., s.d.)

HOE WERKT HET?

GROEP:	LEEFTIJDEN:	DUUR:	MATERIALEN:
Elke grootte	Elke leeftijd (Pas inhoud aan)	5 – 10 min. Afhankelijk van de grootte van de groep	Geen materiaal nodig
DOELEN (Check-in)	★ Zich bewust zijn van hun eigen emotionele toestand en die van de anderen ★ Meer betrokken zijn tijdens de oefening en de daaropvolgende les		
DOELEN (Check-out)	★ Ervaringen samenvatten ★ Gevoelens of gemoedstoestand onder woorden brengen ★ De les of oefening afsluiten en de informatie laten bezinken		

De methode van inchecken aan het begin van een sessie en **uitchecken aan het einde** is essentieel om een veilige omgeving te creëren waarin de deelnemers hun emoties, zorgen en gedachten over de cursus delen zonder angst beoordeeld te worden. Deze aanpak stimuleert ook de respectvolle uitwisseling van uiteenlopende meningen binnen

de groep, waardoor conflicten op de juiste manier kunnen worden aangepakt. Het doel van deze methode is niet om tot een compromis te komen, maar om een consensus te bereiken in de besluitvorming. Het gebruik van deze methode in deze specifieke context is in de eerste plaats gericht op de check-in en check-out rituelen tijdens elk onderdeel van de cursus. Het check-in proces is erop gericht om aan het begin van elke sessie een positieve mindset te creëren, waardoor een veilige ruimte wordt gecreëerd waar elke deelnemer wordt aangemoedigd om zijn mening te uiten zonder angst voor oordeel. Evenzo wordt het check-out proces gebruikt om ervoor te zorgen dat deelnemers het klaslokaal met een voldaan gevoel verlaten, zonder zich zorgen te maken over onopgeloste problemen. Er zijn wel twee principes die moeten worden gevolgd. (Human Dimensions B.V., s.d.)

Ten eerste is er **het principe van 'delen en dumpen' (share and dump)**. Dat houdt in dat iedereen kan delen wat hij wil, en niemand reageert op wat gezegd is. Dat tweede deel is vooral belangrijk omdat iedereen moet kunnen delen zonder angst voor reacties of het oordeel van anderen.

Ten tweede is er **het principe van 'Pop-up' of 'Popcorn-stijl'**. Dat geeft aan dat iedereen plots kan opduiken (pop-up) en iets met de groep kan delen zonder toestemming nodig te hebben. Iedereen kan op elk moment interveniëren, er is geen afgesproken volgorde. Dit geeft iedereen de mogelijkheid om dingen met de groep te delen, maar het zet ook niemand onder druk om dat te doen. Dit dient te gebeuren terwijl je met de hele groep in een kring staat zodat iedereen elkaar kan horen en zien. Reageren op wat een ander zegt is echter niet toegestaan. Door plots op te duiken en iedereen de ruimte te geven om te delen, wordt de groep zich meer bewust van hun eigen emotionele toestand en die van anderen aanwezig in de oefening en de volgende les. Het in- en uitchecken kan gebeuren aan de hand van enkele vragen die de groep kan beantwoorden. (Matheusen, Fanny, 2023)

Voorbeeldvragen voor de check-in:

- Beschrijf in drie woorden hoe je je nu voelt.
- Had je een leuke gedachte toen je vanmorgen wakker werd?
- Hoeveel energie heb je? En waarom?
- Waar kijk je naar uit?
- Welke kleur/dier past vandaag bij jouw gevoelens?
- Waar ben je dankbaar voor vandaag?
- ...

Voorbeeldvragen voor de check-out:

- Hoe voel je je nu?
- Wat zul je je in de toekomst herinneren over deze middag/ochtend?
- Omschrijf in 1 zin hoe deze middag/ochtend voor jou voelde.
- Wat wist je nog niet voor deze sessie?
- ...

Als de leerlingen niet meteen reageren bij het begin van het in-/uitchecken, start de docent zelf met de eerste pop-up en geeft een voorbeeld. Een mogelijkheid is om enkele studenten aan te spreken om door te gaan maar dat moet zo min mogelijk gebeuren, zodat het pop-up principe behouden blijft (Human Dimensions B.V., s.d.).

MOTIVATORS

GROEP: Elke grootte	LEEFTIJDEN: Elke leeftijd	DUUR: 5 – 10 min.	MATERIALEN: Afhankelijk van wat je als motivator doet
DOEL	★ Opwarmen ★ Losmaken van energie		

Als leerlingen gemotiveerd zijn voor wat komen gaat, zullen ze meer plezier in hun werk hebben en beter presteren. Er zijn twee soorten motivaties:

MOTIVATION

De eerste is **extrinsieke motivatie**. Bij deze motivatie worden externe factoren gebruikt om het team aan te moedigen. Zoals complimenten geven tijdens de cursus.

De tweede is **intrinsieke motivatie**. Hier heeft alles te maken met het persoonlijke verlangen om een uitdaging te overwinnen, meer te communiceren, enz. Intrinsiek gemotiveerde mensen halen meer voldoening en plezier uit wat ze doen (MindTools, sd).

Elke student is anders en heeft unieke behoeften aan drijfveren. Het is belangrijk om te weten wat elke leerling wil en nodig heeft en om een goede balans te vinden tussen de verschillende drijfveren. Het voordeel van een drijfveer is dat het je manier van denken verandert. Het is mogelijk dat de motivatie verdwenen is of de behoefte ontstaat aan een pauze en gewoon iets totaal anders doen dan waar het daarnet over ging. Met behulp van een nieuwe drijfveer kan men een negatieve of minder gemotiveerde houding omtoveren in een positieve en energieke houding.

Er zijn verschillende strategieën om leerlingen te motiveren. In eerste instantie kan men de verwachtingen controleren. Hoe men lesgeeft, wordt beïnvloed door wat beide partijen verwachten. Ten tweede kan men tevredenheid creëren. Motiveren van de groep door elementen van ontevredenheid te elimineren en voorwaarden te scheppen voor tevredenheid over het groepswork. Ten slotte kan men de motiverende aanpak personaliseren. Als je elk lid van de klas probeert te begrijpen, kun je ze helpen gemotiveerd te blijven. Als leraar is het aan jou om aan te voelen wanneer leerlingen een aanmoediging nodig hebben. Men kan motivatiemomenten plannen bij het begin van de lessen of tussendoor om de leerlingen zo bij de les te houden (MindTools, sd).

Voorbeelden:

- Lichaamsdeel en object: Noem een lichaamsdeel én een object. De groep moet hun lichaamsdeel tegen het object plaatsen. Bijvoorbeeld: linkerhand op een tafel.
- Steen-papier-schaar: In het begin speelt iedereen tegen iedereen. Als je van iemand wint, loopt de verliezer achter de winnaar aan. Uiteindelijk eindig je met twee groepen en dan ligt alle druk bij die twee overblijvende deelnemers. Dat de beste moge winnen.
- Cirkelvraag: Ga in een cirkel staan. Een persoon begint met iemand een vraag te stellen. Wanneer die geen antwoord kan geven dan moet de persoon links van hem antwoorden, zelfs als het geen antwoord is dat die persoon normaal zou geven. Het maakt niet uit.
- Omgekeerd verstopptje: één persoon verstopt zich en de anderen gaan hem zoeken. Als iemand hem vindt, vervoegen ze hem in zijn schuilplaats. Het spel is afgelopen als de laatste persoon de schuilplaats heeft gevonden.

HET BOEKJE/ ZINE

GROEP:	LEEFTIJDEN:	DUUR:	MATERIALEN:
Elke grootte	Elke leeftijd (Pas de inhoud aan)	Het boekje maken: 10 – 15 min	○ A3 of A4 papier voor elke student ○ Knutselmateriaal ○ Scharen
DOEL	★ Inzicht verbeteren ★ Persoonlijke reflectie ★ Communicatieve vaardigheden ★ Creativiteit en expressie ★ Empatisch zijn en alles in perspectief bekijken ★ Vreedzame oplossingen promoten		

Met het oog op levenslang leren is het belangrijk om ervoor te zorgen dat wat in het curriculum wordt aangeboden niet louter wordt geobserveerd of opgepikt maar vooral ook door hen wordt begrepen en door hen kan toegepast worden op een creatieve en individuele manier. Door reflectieve vragen te stellen over de verschillende onderwerpen zal het proces waarbij tijdens de workshops kennis en ervaringen getransformeerd en verwerkt worden, de reflectieve vaardigheden en het vermogen om kennis op een duurzame manier te verwerken aangescherpt worden. Door vragen over het onderwerp te beantwoorden, te reflecteren en persoonlijke conclusies te trekken, mindmaps of samenvattingen te maken, kunnen leerlingen hun creativiteit en expressievaardigheid verkennen. Door verbanden te leggen met hun eigen leven, door de les op een individuele manier te documenteren wordt de kans groter dat zij de aangeleerde methodes en technieken ook buiten de school kunnen implementeren. Daarom ook past een zelf samengesteld Notitieboekje/Zine aan het einde van de workshop bij het doel om de leerlingen materiaal te bieden waarop ze later kunnen terugkijken of dat ze eventueel kunnen uitbreiden. (Taggart, 2021)

Uitleg Zine: Een Zine is een zelfgemaakt tijdschrift of notitieboekje. Afhankelijk van het onderwerp kan de leerkracht ervoor kiezen om de leerlingen samen of individueel een mini-magazine of notitieboekje te laten maken. Een Zine geeft de leerlingen de mogelijkheid om wat hen aangeleerd werd samen met gedachten en reflecties creatief om te zetten in een tijdschrift. Daarbij kunnen de leerlingen alle hulpmiddelen gebruiken om hun kijk op onderwerp op papier vorm te geven. Door verschillende elementen te gebruiken, zoals foto's, beelden en tekeningen uit kranten of tijdschriften, schetsen, kleuren, pennen, stickers, enz., kan het eindproduct volledig abstract en individueel zijn. Daarnaast kan als afsluiting aan het einde van de les een presentatieronde worden gehouden. De specifieke richtlijnen met betrekking tot de inhoud van de Zines worden overgelaten aan de docent. Een extra motivatie ligt in de publicatie van de gemaakte Zines of het plannen van een tentoonstelling. Voor de publicatie van de Zines kies je zelf voor handgemaakt of uitgeprint of een combinatie van beide. (Taggart, 2021)

Uileg Boekje: Het verschil tussen de twee hangt voornamelijk af van de context. Terwijl een magazine zich meer richt op publicaties die in een meer algemeen perspectief naar het onderwerp verwijzen, zoals definities of samenvattingen, kan een Notitieboekje meer gericht zijn op reflectieve zelfperceptie. (Taggart, 2021)

HOE MAAK JE EEN ZINE OF BOEKJE?

Zine of boekje als reflectietool: zowel het notitieboekje als de zine kunnen tijdens de workshops als reflectiemiddel worden gebruikt. Tussen lessen, spelletjes of activiteiten door kan het Notitieboekje/Zine gebruikt worden als een soort dagboek/documentatie waarin verwezen wordt naar vragen over het besproken onderwerp of de net uitgevoerde taak. Deze kunnen door de docent individueel worden aangepast.

Het notitieboekje is een mini-boekje dat de leerlingen zelf kunnen samenstellen en versieren. Dit is een manier om gedurende de hele workshop hun mening nee te pennen. Op die manier kunnen ze de veranderingen observeren die ze doormaakten: hoe ze van gedachte veranderden en hoe ze meer reflecteerden (Booklet , sd).

Het is een rode draad doorheen de cursus, om een continuïteit te bewaren. Dit gebeurt door hun notitieboekjes/zines tijdens de cursus veelvuldig te gebruiken voor, tijdens en na een oefening. Zo houd je de aandacht van de leerlingen vast. En aangezien ze aan het einde van de les allemaal hun individuele notitieboekje/zine mee naar huis nemen, bestaat de kans dat ze het nog een andere keer bekijken of zelfs gebruiken als ze deelnemen aan daaropvolgende cursussen.

Voordelen van het creëren van een zine: Een Zine geeft de leerlingen het voordeel om het geleerde materiaal, gedachten, woorden en reflectieve momenten creatief om te zetten in een tijdschrift. Daarbij kunnen de leerlingen elke vorm of artistiek hulpmiddel gebruiken om hun perspectief op het gegeven onderwerp op papier uit te drukken. Door gebruik te maken van verschillende materialen zoals foto's, afbeeldingen uit kranten of tijdschriften, schetsen, kleuren, stiften, stickers, folies en meer, kan het eindproduct volledig abstract en individueel zijn. Als afsluiting van de uitgewerkte onderwerpen kan aan het eind van de les een presentatieronde worden gehouden. De specifieke richtlijnen met betrekking tot de inhoud van de Zines worden overgelaten aan de docent. Als motivatie kan het publiceren van de gemaakte Zines of het organiseren van een tentoonstelling praktisch zijn. De Zines kunnen zowel handgemaakt/geknutseld of geprint zijn als een combinatie van beide. (MYMODERNMET, 2023)

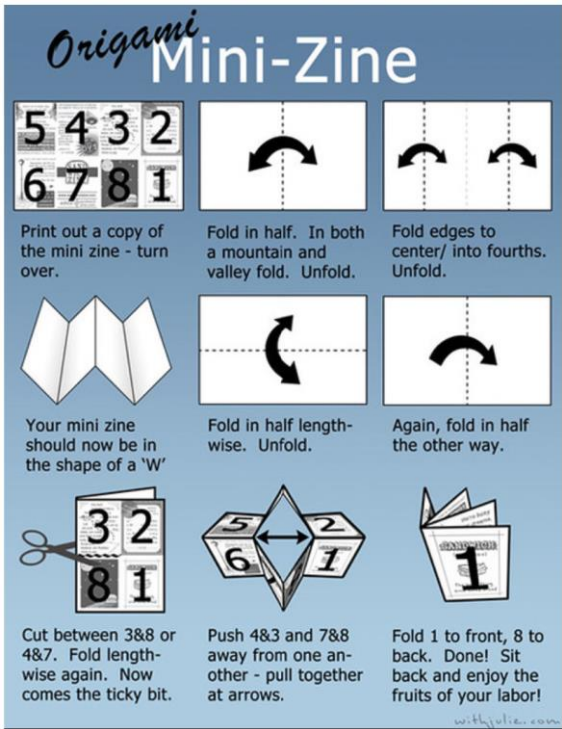
Voordelen van het creëren van een boekje: Het verschil tussen de twee zit vooral in de context: terwijl een tijdschrift zich meer richt op publicaties die verwijzen naar het onderwerp in een meer algemeen perspectief, zoals definities of samenvattingen, kan een boekje meer gericht zijn op een reflectieve zelfperceptie.

WAT HEB JE NODIG?

- (gekleurde) vellen papier
- Schaar
- Pennen of stiften
- Foto's, tijdschriften, kranten

HOE WERKT HET?

Zine	Boekje
Introductie video: How to Make a Zine: A Guide to Self-Publishing a Tiny DIY Book (mymodernmet.com)	Introductie video: DIY Kawaii notebook / Mini notebook Ideeën voor school - YouTube
	1) Start met een liggend blad papier. 2) Vouw het horizontaal dubbel, zodat er een vouw ontstaat. 3) Vouw het terug open. 4) Vouw het verticaal dubbel, zodat er een vouw ontstaat. 5) Vouw het terug open. 6) Draai het papier zodat de lange zijden boven en onder liggen. 7) Vouw de rechterzijde naar binnen langs de verticale vouw. 8) Herhaal de vouwactie voor de linkerzijde, overlappend met de vorige vouw. 9) Vouw beide zijden open om vier secties te onthullen. 10) Knip voorzichtig langs de horizontale vouwlijnen en stop bij de middelste verticale vouw. 11) Vouw elk los stukje verticaal dubbel. 12) Vouw ze naar het midden, elkaar overlappend. 13) Vouw ten slotte het hele boekje dubbel langs de middelste verticale vouw.

ALTERNATIEVE ONLINEMETHODE POSTER, E-PORTFOLIO, WETENSCHAPPELIJKE POSTER

GROEP:	AANTAL GROEPEN: individueel	DUUR:	MATERIALEN:
Elke grootte		5 min	Laptops of papier
DOEL	★ Reflecteren over de besproken onderwerpen		

Een alternatief voor het maken van het boekje is de creatie van een mindmap of een poster. Dit kan ook online. Door een van beide als methode te gebruiken, kunnen de leerlingen op een creatieve manier nadenken over de informatie die ze hebben gekregen. Door het maken van een mindmap of een poster kunnen de leerlingen ook iets mee naar huis nemen, wat helpt om het onderwerp te onthouden. "Schrijven is [ook] altijd een geweldige methode voor zelfcoaching en zelfreflectie." (The Institute of You, 2023). Voor dit alternatief kunnen dezelfde reflectievragen worden gebruikt als voor het boekje/zine. Daarom wordt het gebruik van een van deze opties aanbevolen in het kader van deze cursus.

Poster bronnen:

<https://www.ricpublications.co.za/shop/conflict-resolution-posters-1/>

<https://www.peace-ed-campaign.org/more-peace-please/>

EERSTE LES: GEWELDLOZE COMMUNICATIE

Tijd: 50 min

Werkvorm: Theater, improvisatie, rollenspel, mime

Nodige materialen: Pen en papier

Leeftijd: 12 – 14

INHOUD VAN DE LES

INHOUD	TIJDSSPANNE
<i>Deel 1: Introductie</i>	<i>15 – 25 min</i>
Introductie onderwerp	3 – 5 min
Introductie veilige ruimte	5 – 10 min
Introductie Zine / boekje	10 – 15 min
Check-in	5 min
<i>Deel 2: Oefenen geweldloze communicatie (Marshall Rosenberg)</i>	<i>25 - 30 minutes</i>
Introductie	5 min
Oefening	5 – 10 min
Reflectie	10 min
Theorie	5 min
<i>Deel 3: Boekje/zine – Wat is Vrede en wat is conflict?</i>	<i>3-5 min</i>
<i>Deel 4: Check out/motivator</i>	<i>3-5 min</i>

DOELEN VAN DE LES

DOELEN	WAAROM ?
Leerlingen gaan respectvol en constructief om met personen en groepen in een diverse samenleving.	De leerlingen gaan met elkaar om en spelen verschillende situaties na, niet specifiek gerelateerd aan henzelf, maar aan de samenleving.
De leerlingen gebruiken strategieën om respectvol en constructief om te gaan met personen en groepen in een diverse samenleving.	Geweldloze communicatie is geïntegreerd in dit curriculum. De leerlingen krijgen de kans om te leren en een nieuwe communicatiestrategie uit te proberen.
De leerlingen gebruiken strategieën om tot constructieve oplossingen te komen in conflictsituaties.	Na de oefening krijgen de leerlingen de kans om te leren over geweldloze communicatie en te reflecteren. Op die manier denken ze ook na over mogelijke nieuwe manieren om tot een aantal oplossingen te komen.
De leerlingen tonen hoe ze respectvol kunnen reageren op pesten en uitsluitingsgedrag.	Geweldloze communicatie laat hen nadenken over de manier waarop ze communiceren en hoe ze zijn met andere mensen.
Bij groepsactiviteiten met een welomschreven opdracht, dragen de leerlingen actief bij tot de uitwerking van een gezamenlijk resultaat.	Door te reflecteren over de oefening kunnen de leerlingen tot nieuwe inzichten komen en elkaar feedback en ervaringen geven.
De leerlingen experimenteren met verschillende artistieke bouwstenen zoals taal, lichaam, ruimte, tijd, vorm, kleur, geluid, digitale data.	De leerlingen experimenteren met verschillende omgevingen en manieren van communiceren en leren ook zelfreflectie.

DEEL 1: INTRODUCTIE

INTRODUCTIE ONDERWERP (3 - 5 MIN)

INTRODUCTIE: WAT DE LEERLINGEN MOETEN WETEN

Deze lessen gaan over verschillende onderwerpen:

- Geweldloze communicatie
- Vrede, oorlog en conflict (de oorlog in Oekraïne-Rusland)
- Vrouwen in vredesopbouw

We zullen deze verschillende onderwerpen behandelen aan de hand van verschillende oefeningen. De terminologie klinkt op dit moment erg moeilijk, maar zal in de loop van de tijd en stap voor stap worden aangepakt. Hoofdzak is om te weten wat de verschillende onderwerpen zijn en wat de leerlingen nodig hebben om zich veilig te voelen bij het aanpakken van deze moeilijke onderwerpen.

INTRODUCTIE VEILIGE RUIMTE (5 - 10 MIN)

GROEP:	LEEFTIJD:	DUUR:	MATERIALEN:
Elke grootte	Elke leeftijd	5 min.	○ Groot blad/poster ○ Pennen ○ Mentimeter Software
DOEL	★ Een onbevooroordeelde, veilige en respectvolle omgeving creëren voor iedereen ★ Ieders stem laten horen		
Achtergrondinformatie vindt u op pagina 7.			

Voorbeelden van het creëren van een veilige ruimte:

De leerlingen kunnen zinnen, woorden, plaatjes, enz. gebruiken en ze op een groot stuk papier aanbrengen dat tijdens de hele workshop in de klas te zien is.

Een ander idee is 'mentimeter' als online tool om de veilige ruimte te maken.

- ★ [Interactive presentation software - Mentimeter](#)

Het woord 'veilige ruimte' voor de klas op het bord schrijven en er daarna een foto van maken en uitprinten.

INTRODUCTIE BOEKJE/ZINE (10 MIN)

Achtergrondinformatie vindt u op pagina 11-14

CHECK-IN (5 MINS)

GROEP: Elke grootte	LEEFTIJD: Elke leeftijd (Pas de inhoud aan)	DUUR: 5 – 10 min. Afhankelijk van de grootte van de groep	MATERIALEN: Geen
DOELEN (Check-in)	★ Bewust zijn van de eigen emotionele toestand en die van anderen ★ Meer betrokken zijn bij de oefening en de daaropvolgende les		
Introductie vindt u op pagina 8.			

Voorbeelden van check-in vragen:

- ★ Hoe voelt iedereen zich? (Na de veilige ruimte)
- ★ Wil je iets leren tijdens deze workshops? (Na introductie onderwerp)
- ★ Beschrijf in drie woorden hoe je je op dit moment voelt?
- ★ Hoeveel energie heb jij op een schaal van 1 tot 10?
- ★ Noem een leuke gedachte waarmee je vanmorgen wakker werd?
- ★ Waar kijk je naar uit?
- ★ Welke kleur past vandaag bij jouw dag? Kan je dit toelichten ?
- ★ Waar ben je dankbaar voor?
- ★ Hoe voel je je vandaag

DEEL 2: OEFENING GEWELDLOZE COMMUNICATIE (MARSHALL ROSENBERG) (20 MIN)

OEFENING: Mime, improvisatie, rollenspel, of theater:

Eerst leg je de oefening uit en laat je de leerlingen die uitvoeren. Je kunt deze oefening inleiden aan de hand van enkele voorbeelden of gewoon door uit te leggen wat je precies verwacht. Spreek nog niet over geweldloze communicatie, maar zeg dat de situatie conflict-gerelateerd moet zijn.

Verdeel de leerlingen in groepjes van ± 4 personen. Laat de leerlingen op een afzonderlijk formulier heel kort een situatie uitschrijven en bepaalde elementen of kenmerken die daarbij horen. Stop dan alle formulieren in een doos en verdeel ze over de groepjes. U kunt de leerlingen alleen of in groep laten schrijven. Dit geeft hen de kans om samen of alleen te brainstormen. Elke groep krijgt dan even de tijd om de situatie en kenmerken door te nemen en de rollen te verdelen:

1. Er is **één leider/bemiddelaar** die alle rollen kent en verdeelt over de andere groepsleden. Het punt hiervan is om de anderen niet te laten weten wat de verschillende kenmerken zijn en ervoor te zorgen dat het spel niet uit de hand loopt.
2. De **anderen** spelen de situatie na met de kenmerken die ze meekregen.

Voorbeelden:

Situatie: Op date naar de bioscoop, maar één persoon arriveert later dan de afgesproken tijd.

Kenmerken:

- ★ De ene persoon is vergeetachtig en chaotisch en vergat zijn telefoon op te laden waardoor hij niet kon laten weten dat hij te laat zou komen.
- ★ De andere persoon moet lang wachten zonder een update of antwoord te krijgen. Het is een vriendelijk iemand maar hij houdt wel van een duidelijke structuur. Hij houdt er niet van dat mensen te laat komen zonder iets te laten weten.

INFORMATIE GEWELDLOZE COMMUNICATIE

De theorie van Geweldloze Communicatie (NVC) van Marshall Rosenberg is een techniek die de nadruk legt op empathie, authenticiteit en assertiviteit. Geweldloze communicatie moedigt individuen aan zich te **concentreren op hun eigen behoeften** en die **van anderen**, in plaats van op oordelen, verwijten of kritiek. Door dit te doen, kunnen individuen een sfeer van wederzijds respect en begrip creëren, wat kan helpen om conflicten te de-escaleren en vrede te bevorderen (Besigye Bazirake & Zimmermann, 2018, S. 247).

WAT IS GEWELD VOLGENS DE DEFINITIE VAN MARSHALL?

Laat de leerlingen eerst zelf geweld definiëren. Wat betekent het voor hen? Wat betekent het in verschillende contexten? Laat ze het opschrijven in hun notitieboekje.

Marshall definieerde geweld niet alleen als 'pogingen van mensen om elkaar pijn te doen', maar essentieel ook als 'elk gebruik van macht/kracht gericht op dwang'. Volgens deze premisse is geweld het resultaat van het gebruik van macht om iemand te onderwerpen (Besigye Bazirake & Zimmermann, 2018, S. 247).

METHODE

Geweldloze communicatie bestaat uit vier hoofdcomponenten: observatie, gevoel, behoefte en verzoek. Eerst observeren individuen een situatie zonder een oordeel te vellen, en vervolgens identificeren ze de emoties die de situatie bij hen oproept. Vervolgens identificeren ze de onderliggende behoeften die deze emoties aandrijven, en ten slotte doen ze een verzoek dat rekening houdt met deze behoeften.

EENVOUDIG VOOR DE LEERLINGEN

Geweldloze communicatie is een communicatietechniek die mensen helpt hun behoeften en gevoelens te uiten op een manier die begrip en empathie bevordert. Het bestaat uit vier delen: **observatie, gevoel, behoefte en verzoek**. De 4 stappen van geweldloze communicatie:

Observatie betekent naar een situatie kijken zonder anderen te beoordelen of de schuld te geven. In plaats van te zeggen "Je bent altijd te laat", zou iemand die NVC gebruikt bijvoorbeeld kunnen zeggen "Ik heb gemerkt dat je 15 minuten na de afgesproken vergadertijd bent aangekomen."

Gevoel betekent het identificeren en uiten van de emoties die in de situatie aanwezig zijn. Iemand zou bijvoorbeeld kunnen zeggen: "Toen je te laat kwam, voelde ik me gefrustreerd omdat ik lang aan het wachten was."

Behoefte betekent het identificeren van de onderliggende behoeften die deze emoties aandrijven. De persoon kan bijvoorbeeld zeggen: "Stiptheid en respect voor mijn tijd is belangrijk om me gewaardeerd en gerespecteerd te voelen."

Verzoek betekent op een duidelijke en respectvolle manier vragen wat men van de ander verwacht. De persoon kan bijvoorbeeld zeggen: "Kunnen we in de toekomst een specifieke vergadertijd afspreken en ervoor zorgen dat we op tijd komen?"

VOORBEELD VAN GEWELDLOZE COMMUNICATIE

Twee leerlingen, Hadi en Mira, werken samen aan een groepsproject. Mira voelt zich gefrustreerd omdat Hadi niet zoveel bijdraagt als ze wel zou willen. In plaats van Hadi de schuld te geven, gebruikt Mira Geweldloze Communicatie om haar behoeften en gevoelens te uiten. Ze zegt: **"Ik heb gemerkt dat je niet zoveel hebt bijgedragen aan ons project, en ik voel me gefrustreerd omdat ik wil dat dit project slaagt. Ik wil dat iedereen evenveel bijdraagt, zodat we allemaal trots kunnen zijn op ons werk. Kunnen we samen een plan maken om verder te gaan?"**

Door geweldloze communicatie te gebruiken, kan Mira haar behoeften en gevoelens op een respectvolle en niet-beschuldigende manier uiten, wat kan helpen om tot een positievere en vlottere samenwerking te komen binnen het groepsproject (Teff-Seker, 2020).

RELEVANTIE VOOR CONFLICT EN VREDESOPBOUW

Bij conflictoplossing en vredesopbouw kan Geweldloze Communicatie een krachtig hulpmiddel zijn om **de dialoog te vergemakkelijken** en **begrip te bevorderen** tussen individuen of groepen die bij het conflict betrokken zijn. Door **individuen aan te moedigen om communicatie te benaderen met empathie, authenticiteit en assertiviteit**, kan men **begrip kweken, conflicten de-escaleren** en **vrede bevorderen**. Geweldloze communicatie kan ook worden gebruikt om machtsonevenwicht aan te pakken en meer rechtvaardige en inclusieve communicatie te bevorderen. Door het belang van wederzijds respect en begrip te benadrukken, kan Geweldloze Communicatie helpen om barrières te doorbreken en een meer samenwerkende en vreedzame omgeving te creëren.

VOORBEELDEN VAN HET GEBRUIK VAN GEWELDLOZE COMMUNICATIE BIJ CONFLICTEN

Conflict Israël en Palestina: In de jaren tachtig werd GC aan beide kanten van het conflict geïntroduceerd als een middel om dialoog en begrip te bevorderen. Het Parents Circle-Families Forum, een groep Israëli's en Palestijnen die familieleden hadden verloren in het conflict, implementeerde de methode in hun werk. Ze gebruikten GC om hun verhalen en emoties met elkaar te delen en ondanks hun uiteenlopende achtergronden en ervaringen een gemeenschappelijke basis te vinden (פורום המשפחות השכולות, s.d.).

Conflict Sri Lanka: tussen de regering en de Tamiltijgers, een militante separatistische groep: begin jaren 2000 werd GC gebruikt als onderdeel van een vredesinitiatief om de twee partijen bij elkaar te brengen. Als onderdeel van dit initiatief hield men workshops die alle betrokkenen samenbrachten. **Deelnemers leerden GC-vaardigheden, zoals actief luisteren en empathische communicatie, en gebruikten deze vaardigheden om een dialoog aan te gaan en relaties op te bouwen over politieke en etnische scheidslijnen heen.** Hoewel het conflict in Sri Lanka uiteindelijk vele jaren voortduurde, hielp het op GC-gebaseerde vredesinitiatief een basis te leggen voor toekomstige vredesinspanningen en illustreerde dit het potentieel van GC als instrument voor het oplossen van politieke conflicten (UNDP, s.d.).

DEEL 3: BOEKJE / ZINE – WAT IS VREDE EN WAT IS CONFLICT? (3-5 MIN)

Laat de leerlingen aan het einde van de les nadenken over de vraag: “Wat is vrede en conflict?” en laat ze ideeën in hun **boekje** noteren. De volgende les kan beginnen met de vraag om de leerlingen hun antwoorden te laten voorlezen. Vraag hun inzichten of meningen, maar herinner hen opnieuw aan de geweldloze communicatie en veilige ruimte.

Een ander voorbeeld van wat je zou kunnen doen, is hen erover laten nadenken via het boekje en het voor zichzelf houden. Later kunt u er opnieuw naar verwijzen en hen vragen of ze hun antwoorden of meningen hebben gewijzigd. Op die manier reflecteren ze meer over het onderwerp vrede en conflict.

DEEL 4: CHECK OUT/MOTIVATOR (3-5 MIN)

MOTIVATION

Motivator:

★ Tekening

De leerlingen zitten op een tafel in een kring of zitten op de grond (om een nieuwe omgeving te creëren)

Het doel van dit spel is dat elke persoon begint met een blanco blad waarop ze 30 seconden lang iets naar eigen keuze tekenen. Als de timer afloopt, schuiven ze hun tekening door naar de persoon die links van hen zit.

Ze kunnen nu op het papier verder tekenen en krijgen nog eens 30 seconden. Ze kunnen ervoor kiezen om te tekenen wat ze willen, maar het doel is om een 'complete' tekening te maken. Dus iedereen doet echt mee om de tekening van iemand anders te voltooien.

Je gaat door met het doorgeven van de papieren tot de cirkel rond is en de oorspronkelijke persoon zijn eigen papier terug in handen krijgt. Nu kunnen ze reflecteren: wat zien ze, wat vinden ze leuk/niet leuk, wat verwachtten ze of hadden ze niet verwacht, enz.

DISCLAIMER: Als de groep te groot is, splits die dan op in 2 groepen of zelfs kleinere groepen.

Voorbeelden check-out vragen:

- ★ Wat vindt iedereen van de les van vandaag?
- ★ Is er iets wat je wil delen over wat we vandaag gezien hebben in de les?

TWEEDE LES: VREDE EN CONFLICT (OEKRAÏNE-RUSLAND)

Tijd: 50 min

Werkvorm: spel

Nodige materialen:

- Oortjes/koptelefoon, telefoon/computer/tablet
- Bijlage 'Het wandelspel'

Leeftijd: 12 – 14

INHOUD VAN DE LES

INHOUD	TIJDSSPANNE
<i>Deel 1: Check-in</i>	<i>5 min</i>
<i>Deel 2: Introductie wat is vrede en conflict</i>	<i>5 min</i>
<i>Deel 3: Het wandelspel</i>	<i>30 - 40 min</i>
Introductie	5 – 10 min
Oefening	20 min
Reflectie	5 – 10 min
<i>Deel 4: Check-out/motivator</i>	<i>5 – 10 min</i>

DOELEN VAN DE LES

DOELEN	WAAROM ?
De leerlingen leggen de mechanismen van vooroordelen, stereotypering, machtsmisbruik en groepsdruk uit.	In dit onderdeel worden de leerlingen geconfronteerd met verschillende termen en onderwerpen die confronterend kunnen zijn.
De leerlingen onderbouwen hun eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen, maatschappelijke onderwerpen en trends met betrouwbare informatie en geldige argumenten.	In deze cursus nemen ze verschillende bronnen door en krijgen ze de kans om na te denken en te reflecteren over een aantal moeilijke onderwerpen zoals oorlog, conflict en vrede.
Studenten illustreren het belang van individuele en collectieve maatschappelijke acties en sociaal engagement	Door groepsreflectie of individuele reflectie die gestimuleerd kan worden door dialoog en vraagstelling.
Kritische kijk op de wederzijdse beïnvloeding van maatschappelijke domeinen en ontwikkelingen en hun impact op de (mondiale) samenleving en het individu.	De leerlingen bekijken verschillende video's over vrede, oorlog en conflict. Ze reflecteren op de onderwerpen en benaderen deze kritisch door middel van vragen.
Studenten bespreken vormen van vertegenwoordiging, manieren om deel te nemen aan de macht en democratische besluitvorming, relevant voor hun eigen leefomgeving.	Concrete vraagstelling biedt de mogelijkheid om de leerlingen te laten nadenken over deze doelen. Ze kijken kritischer naar hun eigen omgeving en hoe die hun leven beïnvloedt.
Bestuursniveaus: gemeente, provincie, gemeenschappen en gewesten waaronder Vlaanderen, België en Europese Unie	Vluchtelingen komen niet uitdrukkelijk aan bod, maar het is een van de gevolgen van oorlog en conflict. Er zijn echter nog tal van andere gevolgen binnen verschillende overheidsniveaus.
De leerlingen leggen het belang van mensen- en kinderrechten uit.	Het is een onderwerp dat besproken kan worden aan de hand van het spel. Elk onderwerp is of kan worden ingepast in deze cursus.
Ga verantwoord, kritisch en ethisch om met digitale en niet-digitale media en informatie.	Over de verstrekte bronnen kan nog steeds kritisch worden nagedacht: zijn ze deugdelijk en betrouwbaar.

DEEL 1: CHECK-IN (5 MIN)

GROEP: Elke grootte	LEEFTIJD: Elke leeftijd (Pas de inhoud aan)	DUUR: 5 – 10 min. Afhankelijk van de grootte van de groep	MATERIALEN: Geen
DOELEN (Check-in)	★ Bewust zijn van de eigen emotionele toestand en die van anderen ★ Meer betrokken zijn bij de oefening en de daaropvolgende les		
Achtergrondinformatie vindt u op pagina 8.			

Voorbeelden van check-in vragen:

- ★ Blob boom (Met welke blob voel je je verwant)

- ★ Verschillende foto's van schapen (Met welk schaap voel je je verwant)

- ★ Welke fruit of groente ben jij vandaag? En waarom?
 - Bijvoorbeeld: ik voel me vandaag een kiwi omdat ik er van buiten niet zo bijzonder uitzie, maar van binnen heb ik zoveel aan mijn hoofd (de zaden), en desondanks ben ik nog steeds gefocust op het hoofddoel (de witte kern).

DEEL 2: INTRODUCTIE VAN WAT VREDE, CONFLICT EN OORLOG IS (5 MIN)

INTRODUCTIE

Om te kunnen praten over onderwerpen als oorlog, conflict en vrede moet het duidelijk zijn wat deze termen betekenen. Daarom moeten de leerlingen eerst praten over wat vrede voor hen betekent. Verder is er ook wat achtergrondinformatie en definities van de begrippen in dit deel vervat.

Aan het einde van de vorige les noteerden de leerlingen hoe zij vrede en conflict zien door middel van geweldloze communicatie. Ze schreven hun antwoorden op in hun **boekje**. Nu kan je hen laten vertellen wat ze hebben opgeschreven met aandacht voor geweldloze communicatie en het gebruik van de veilige ruimte.

INFORMATIE OVER VREDE, CONFLICT EN OORLOG

WAT IS VREDE?

Volgens de Oxford English Dictionary (2023) kunnen we vrede opvatten als zes verschillende vormen van vrijheid:

1. openbare orde en veiligheid
2. een staat van vriendelijkheid; vriendschap, overeenstemming
3. rust, kalmte (emotioneel, mentaal of spiritueel)
4. vrij zijn van interferentie of verstoring, vooral als individu
5. de toestand van een natie of gemeenschap waarin het niet in oorlog is met een ander
6. afwezigheid van geluid, beweging of activiteit; stilte

Aangezien het duidelijk is dat vrede een heel complex en genuanceerd begrip is, is er nog steeds een gemeenschappelijke basis van bloei, samenwerking, wederzijds respect en rechtvaardigheid. Het is één ding om gezond te zijn, maar een ideale wereld zou vrede moeten bevorderen: empathisch vermogen hebben, respect voor anderen, zich inzetten voor eerlijkheid en vertrouwen in relaties met andere mensen (Early Childhood Peace Consortium, 2023). Het Early Childhood Peace Consortium (2023), dat vredesopbouw stimuleert vanaf de vroege kinderjaren, benadert vrede door al deze vorige aspecten in vier clusters op te nemen. Ten eerste kan vrede worden gezien als een uitkomst of resultaat. Er kan van vrede worden gesproken wanneer er sprake is van een ingeschatte afwezigheid of beëindiging van geweld. In plaats van vrede te zien als een resultaat, kan je het ook beschouwen als een proces. Hier wordt bouwen aan vrede de sleutel en dat bouwen blijkt uit de inspanningen om sociale relaties te creëren in en tussen afzonderlijke groepen mensen met de bedoeling te onderhandelen over een toekomstige stopzetting van geweld. Ten derde is er vrede die wordt beschouwd als een menselijke aanleg, wat inhoudt dat vrede een persoonlijke en sociale oriëntatie is die leed en verdriet vermijdt en waarbij men handelt op basis van een fundamentele erkenning van vrijheid en waardigheid voor alle mensen. Tot slot is vrede ook een cultuur. Een cultuur die een gevoel van wereldburgerschap en verantwoordelijkheid bevordert, in tegenstelling tot een cultuur van geweld (Early Childhood Peace Consortium, 2023). Bij verdere vermeldingen van vrede zal dit het kader zijn waarin we dit concept begrijpen.

WAT IS CONFLICT?

Volgens de Berghof Foundation (2012) "is een conflict in wezen een meningsverschil tussen tegengestelde opvattingen of belangen, die zowel intrapersoonlijk als interpersoonlijk kan zijn, of tussen groepen die tegenstrijdige doelen nastreven". Verschillen in waarden en behoeften stimuleren sociale conflicten. Conflicten ontstaan door slechte communicatie, misvattingen, misrekeningen, socialisatie en andere onbewuste processen. Conflict impliceert een verkeerd begrip van percepties, behoeften, belangen en waarden. Conflicten maken deel uit van de menselijke ervaring en doorkruisen verschillende instellingen.

WAT IS OORLOG?

Oorlog is een vijandigheid van een partij, zoals een staat of een georganiseerde gewapende groep, gericht tegen een andere partij. Ook al zijn ze sterk met elkaar verbonden, niet elk conflict is een oorlogsverklaring (Save the Children, sd). "Oorlog is georganiseerd geweld dat door politieke eenheden tegen elkaar wordt gepleegd. Geweld is geen oorlog tenzij het wordt uitgevoerd in naam van een politieke eenheid; wat doden in oorlog onderscheidt van moord is het plaatsvervangende en officiële karakter ervan... [...] Evenzo is geweld dat wordt gepleegd in naam van een politieke eenheid geen oorlog, tenzij het gericht is tegen een andere politieke eenheid; het geweld dat door de staat wordt gebruikt bij de onderdrukking van piraten komt niet in aanmerking omdat het tegen individuen is gericht." (Australian Army Research Centre, 2022)

WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN CONFLICT EN OORLOG?

De termen 'conflict' en 'oorlog' verwijzen naar verschillende concepten die kunnen worden onderscheiden op basis van hun mate van intensiteit, effecten en definities. Over het algemeen verwijst een conflict naar een woordenwisseling of gespannen situatie tussen twee of meer partijen waar er meningsverschillen, tegenstrijdige belangen of ideologische meningsverschillen zijn. Conflicten kunnen op verschillende niveaus ontstaan, zoals tussen individuen, groepen, gemeenschappen of naties. Conflicten kunnen taalkundig, sociaal, politiek of economisch van aard zijn en kunnen zich in verschillende mate van intensiteit manifesteren. Conflicten kunnen gewelddadig zijn, maar ze hoeven niet noodzakelijkerwijs uit te monden in een gewapend conflict.

Integendeel, een oorlog verwijst naar een uitgevochten conflict tussen staten, naties of grotere politieke entiteiten. Het is een gewelddadig conflict waarin het gebruik van wapens en militair geweld wordt gebruikt om politieke doelen te bereiken. Een aanzienlijke toename van geweld, omvangrijke vernietiging, het verlies van mensenlevens en verstrekkende politieke, sociale en economische effecten zijn vaak kenmerken van oorlog. Officiële oorlogsverklaringen of het gebruik van grote legers en gecoördineerde gevechtseenheden worden meestal gebruikt om ze te identificeren. De betrokkenheid van verschillende partijen en de botsing van verschillende belangen kan een conflict tot gewelddadig maken. Het is belangrijk om te weten dat deze twee termen niet altijd gescheiden kunnen worden, aangezien de overgang van conflict naar oorlog vloeiend maar ook onduidelijk of wazig kan zijn (Besigye Bazirake & Zimmermann, 2018).

DEFINITIES

Definitie Conflict:

Een conflict is een meningsverschil tussen tegengestelde opvattingen of belangen. Conflicten kunnen zich intrapersoonlijk (interne conflicten in een persoon), interpersoonlijk (tussen verschillende personen) of tussen groepen afspelen.

De Oxford Dictionary onderscheidt drie verschillende soorten conflicten:

- “Een situatie waarin mensen, groepen of landen het sterk oneens zijn of in een serieuze discussie verwickeld zijn.
- Een gewelddadige situatie of periode van gevechten tussen twee landen (of gewapende/militaire groeperingen).
- Een situatie waarin ideeën, meningen, gevoelens of wensen tegenover elkaar staan; een situatie waarin het moeilijk kiezen is.”

Definitie Oorlog:

Oorlog is de vijandigheid van een partij, zoals een staat of een georganiseerde gewapende groep, tegenover een andere partij.

Conflict en oorlog zijn sterk met elkaar verbonden, maar toch leidt niet elk conflict tot een oorlog. “Oorlog is georganiseerd geweld dat door politieke eenheden tegen elkaar wordt gepleegd. Geweld is geen oorlog tenzij het wordt uitgevoerd in naam van een politieke eenheid; wat doden in oorlog onderscheidt van moord is het officiële karakter ervan... [...] Evenzo is geweld dat wordt gepleegd in naam van een politieke eenheid geen oorlog, tenzij het gericht is tegen een andere politieke eenheid; het geweld dat door de staat wordt gebruikt bij de onderdrukking van piraten komt niet in aanmerking omdat het tegen individuen is gericht.” (Australian Army Research Centre, 2022)

Voorbeelden: Eerste WO, Tweede WO, Oorlog in Oekraïne, Oorlog in Afghanistan

Definitie Vrede:

In het Oxford Woordenboek heeft vrede de volgende 6 betekenissen:

Vrijheid van...

1. Burgerlijke onrust of wanorde; openbare orde en veiligheid.
2. Ruzies of onenigheid tussen individuen, vooral in het vroege gebruik, tussen een individu en God; een staat van vriendelijkheid; vriendelijkheid, eendracht.
3. Angst, verstoring (emotioneel, mentaal of spiritueel), of innerlijk conflict; kalmte, rust.
4. Externe verstoring, inmenging of verstoring, vooral als individu.
5. Afwezigheid van of beëindiging van oorlog of vijandelijkheden; de toestand van een natie of gemeenschap waarin deze niet in oorlog is met een andere.
6. Afwezigheid van lawaai, beweging of activiteit; stilte.

Voorbeelden: Afwezigheid van oorlog, geen geweld met vrienden of familie, leven in veiligheid.

Definitie Vredesopbouw:

Vredesopbouw kan worden gedefinieerd als de implementatie van strategieën gericht op het tot stand brengen of handhaven van vrede, met name in door conflicten getroffen gebieden

Voorbeelden: pleiten voor vrede, vredesverdragen of wapenstilstandsovereenkomsten, verzoening na conflicten.

DEEL 3: HET WANDELSPEL (30 - 40 MIN)

Uitleg 'wandelspel':

In bijlage vind je het volledig uitgewerkte spel.

De website die gebruikt wordt om de QR – codes te genereren is <https://www.qr-code-generator.com/> (QR - code video, sd). Als leerkracht kan je andere bronnen toevoegen indien gewenst.

Voor de video's is Nederlandse ondertiteling mogelijk wanneer je deze automatisch invoert in instellingen – taal Nederlands.

Dit spel is gemaakt met de bedoeling 'spelend te leren': je laat de leerlingen zelf 'lopen' en verschillende QR-codes scannen. Het geeft hen de vrijheid om door de verschillende bronnen te bladeren op basis van interesse of volgorde, enz.

Er zijn verschillende opties om het onderwerp aan te brengen:

- ★ Toon in de klas een introductiefilmpje dat jullie samen kunnen bekijken. In de bijlage onder 'extra videomateriaal' staan meerdere suggesties
- ★ Noem alvast de verschillende termen die belangrijk zijn om te begrijpen en die ze verder in de les zullen leren:
 - Oorlog
 - Vrede
 - Conflict
 - Vredesopbouw
 - Etc.

Bij het doornemen van de verschillende QR-codes moeten de leerlingen 3 vragen beantwoorden:

1. Wat heb je gezien?
2. Welk gevoel had je daarbij?
3. Is de bron betrouwbaar?

Niet te moeilijk, maar toch specifiek genoeg.

Als ze alle, of toch de meeste, video's hebben bekeken, komt de klas weer bijeen om samen de verschillende video's te bespreken. Hoe je dit aanpakt is de keuze van de leerkracht, maar hier zijn enkele suggesties:

- ★ Mentimeter: [Interactive presentation software - Mentimeter](#) (Mentimeter, sd)
- ★ Kahoot: [Kahoot! | Learning games | Make learning awesome!](#) (Kahoot!, sd)
- ★ De klas in een kring zetten en samen de verschillende filmpjes doornemen en kijken wat iedereen heeft opgeschreven. Erover reflecteren, een suggestie hoe dit kan gebeuren is te vinden in bijlage onder 'Reflectie'.

DEEL 4: CHECK-OUT/MOTIVATOR (5 - 10 MIN)

MOTIVATION

Voorbeelden van motivators:

- Lichaamsdeel en object: Noem een lichaamsdeel én een object. De groep moet hun lichaamsdeel tegen het object plaatsen. Bijvoorbeeld: linkerhand op een tafel.
- Steen-papier-schaar: In het begin speelt iedereen tegen iedereen. Als je van iemand wint, loopt de verliezer achter de winnaar aan. Uiteindelijk eindig je met twee groepen en dan ligt alle druk bij die twee overblijvende deelnemers. Dat de beste moge winnen
- Cirkelvraag: Ga in een cirkel staan. Een persoon begint met iemand een vraag te stellen. Wanneer die geen antwoord kan geven dan moet de persoon links van hem antwoorden, zelfs als het geen antwoord is dat die persoon normaal zou geven. Het maakt niet uit.
- Omgekeerd verstoppertje: één persoon verstopt zich en de anderen gaan hem zoeken. Als iemand hem vindt, vervoegen ze hem in zijn schuilplaats. Het spel is afgelopen als de laatste persoon de schuilplaats heeft gevonden.

Voorbeelden van check-out vragen:

- In welke animatiefiguur herken je jezelf het best en waarom?
- Dixit kaarten: het is een spel genaamd 'Dixit', het spel hoeft niet gespeeld te worden maar de kaarten kunnen gebruikt worden om de leerlingen creatief te laten denken en ze te laten uiten wat ze bijvoorbeeld van de klas vonden.

Boekje:

- Dagboek: omdat het misschien een intense les was kan het leuk zijn om de leerlingen 5 minuten een dagboekbijdrage te laten schrijven over hoe ze zich voelden, wat ze eruit hebben gehaald, etc.
- Bullet points: ze kunnen korte definities schrijven van de verschillende termen die werden besproken of een tekening maken ter illustratie van die term, over hoe ze zich voelden of hoe ze het zien om de aanpak binnen de les creatiever te maken.

DERDE LES: GENDER

Tijd: 50 min

Werkvorm: Spel

Nodige materialen: bijlage 'Wij zijn vredeestichters?'

Leeftijd: 12 – 14

INHOUD VAN DE LES

INHOUD	TIJDSSPANNE
<i>Deel 1: Check-in</i>	<i>3 min</i>
<i>Deel 2: Introductie vrouwen in vredesopbouw</i>	<i>5 min</i>
<i>Deel 3: Spel – Wie zijn vredeestichters?</i>	<i>35 min</i>
Introductie	5 min
Oefening	25 min
Reflectie - Brief	5 min
<i>Deel 4: Check – out/motivator</i>	<i>7 - 10 min</i>

DOELEN VAN DE LES

DOELEN	WAAROM ?
Studenten gaan respectvol en constructief om met individuen en groepen in een diverse samenleving.	De leerlingen gaan met elkaar in gesprek en spelen een spel over stereotypen. Door stereotypering ervaren ze er de nadelen van.
De leerlingen leggen de mechanismen van vooroordelen, stereotypering, machtsmisbruik en groepsdruk uit.	Door middel van een spel dat in dit curriculum is geïntegreerd, krijgen leerlingen de kans om te leren en een nieuwe communicatiestrategie uit te proberen.
De studenten onderbouwen hun eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen, thema's en trends met betrouwbare informatie en steekhoudende argumenten.	Na de oefening krijgen de leerlingen de kans om te leren over de vredeestichters, te reflecteren en te communiceren over wat anderen zagen.
De leerlingen evalueren de mogelijkheden en risico's van het eigen mediagedrag en dat van de anderen	Via dit spel kunnen ze nadenken over welke bronnen betrouwbaar zijn en welke niet.

DEEL 1: CHECK-IN (3 MIN)

GROEP: Elke grootte	LEEFTIJD: Alle leeftijden (Pas de inhoud aan)	DUUR: 5 – 10 min. Afhankelijk van de grootte van de groep	MATERIALEN: Geen
DOELEN (Check-in)	★ Bewust zijn van de eigen emotionele toestand en die van anderen ★ Meer betrokken zijn bij de oefening en de daaropvolgende les		
Achtergrondinformatie vindt u op pagina 8.			

Voorbeelden van check-in vragen:

- ★ Tot welk beroep voel je je vandaag aangetrokken en waarom? (→ link naar stereotypen)
- ★ Wat vind je vandaag/nu van het onderwerp 'gender'?
- ★ Wat wil je later graag worden?
- ★ Naar wie kijk je het meest op?

In deze derde les over 'gender', kun je het boekje integreren.

Je kunt voorstellen dat ze het gebruiken tijdens het spelen van de games. En laat ze reflecteren binnen de games. Op die manier vergeten ze niet om kritisch te reflecteren .

Daarna kun je er nog eens naar verwijzen en vragen of iemand het leuk vindt om er met behulp van het boekje over na te denken. (Dat hoeft niet!) Als het spel is afgelopen, kun je de theoretische achtergrond over geslacht meegeven. Via het boekje kunnen ze er nog eens op reflecteren. Ze kunnen het vergelijken met het spel, kritische reflecties maken, enz.

Als ze de theorie horen, zullen ze hopelijk begrijpen waarom ze dit spel hebben gespeeld. Laat ze opnieuw nadenken over het belang. Hoe zien ze het? Is hun mentaliteit veranderd?

DEEL 2: INTRODUCTIE VROUWEN IN VREDESOPBOUW (5 MIN)

EFFECTEN VAN GENDER BIJ VREDESOPBOUW

Volgens cijfers van de Duitse Vereniging voor de VN (DGVN) is slechts ongeveer 10 % van de onderhandelaars bij vredesonderhandelingen een vrouw. Bovendien vormen vrouwen slechts 5 % van de vredeshandhavers. Beide cijfers hebben negatieve gevolgen op het vredesproces, aangezien vooral vrouwen erin slagen om contact te leggen met lokale bewoners, met name gemarginaliseerde groepen in de samenleving. Bovendien slagen vrouwen er beter in om gevoelige onderwerpen zoals SGBV (seksueel- en gendergerelateerd geweld) aan te snijden. Dit is vooral het geval in samenlevingen waar vrouwen cultureel gezien geen contact mogen hebben met mannen buiten hun familie. Het betrekken van vrouwen bij vredesmissies voorkomt ook dat er geweld plaatsvindt of zorgt ervoor dat geweldsituaties worden opgelost. Vrouwen in het leger of bij vredesmissies kunnen ook fungeren als rolmodel voor vrouwen en meisjes. Bovendien leidt de betrokkenheid van vrouwen bij vredesmissies tot een grotere gendergelijkheid en ondersteunt het de authenticiteit van een dergelijke missie (Kemnitz, 2020).

Volgens de DGVN is ook gebleken dat de vrede langer stand houdt als vrouwen bij de onderhandelingen betrokken waren. Dankzij de vrouwelijke betrokkenheid, is de kans dat overeenkomsten langer dan 15 jaar standhouden 35% hoger.

Om het onevenwicht in de aantallen (vrouwen - mannen) te verkleinen, stelde de VN zich tot doel dat vrouwen 15% van de vredeshandhaving zouden uitmaken. Tot 2026 willen ze het aandeel vrouwen in vredesmissies in alle functies verhogen tot 25 % bij de politie en 20 % bij het leger. Het is helaas niet te voorzien of dit doel zal bereikt worden, aangezien de doelstellingen voor 2018 en 2020 ook niet gehaald werden.

IMPACT VAN OORLOG VOOR VROUWEN EN KINDEREN

Vrouwen en kinderen worden onevenredig zwaar getroffen door oorlogen en conflicten. Ze worden vaak gedwongen in de slachtofferrol, diegene die gemarginaliseerd wordt en die bescherming nodig heeft. Het zijn vooral vrouwen die gedwongen worden om op de vlucht te gaan. “Een op de vijf ontheemde vrouwen op de vlucht heeft geweld meegemaakt en meer dan vijftig gewapende groepen die wereldwijd bij conflicten zijn betrokken, worden ervan verdacht SGBV (Sexual and Gender Based Violence) te hebben gepleegd” (Scheuermann, 2022, S. 7)

Een ander gevolg van oorlog en conflicten voor vrouwen is dat ze vaak volledig afgesneden worden van het publieke leven, aangezien oorlogen vaak gepaard gaan met een terugkeer naar de eerdere conservatieve genderstereotypen. Vrouwen hebben dus niet de kans om een belangrijke rol te spelen in het vormgeven van het politieke leven tijdens en na het conflict. Dit is bijvoorbeeld ook zichtbaar bij de algemene mobilisatie in Oekraïne. Terwijl mannen soldaten werden, werden vrouwen en kinderen meestal ontheemden en vluchtelingen.

Seksueel en gendergerelateerd geweld (SGBV) / Conflictgerelateerd seksueel geweld (CRSV) treft vooral vrouwen en kinderen. In veel conflicten wordt het gebruikt als biologische en psychologische oorlogsvoering en het is een goedkoop, maar zeer effectief oorlogswapen. CRSV omvat “verkrachting, seksuele slavernij, gedwongen prostitutie, gedwongen zwangerschap, gedwongen abortus, gedwongen sterilisatie, gedwongen huwelijk en elke andere vergelijkbare vormen van ernstig seksueel geweld gepleegd tegen vrouwen, mannen, meisjes of jongens die direct of indirect verband houden met conflicten ” (Apio, 2022, S. 15). Inmiddels is deze vorm van geweld door verschillende oorlogstribunalen erkend als oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid of zelfs als onderdeel van een genocide. SGBV / CRSV treft en vernedert niet alleen het slachtoffer zelf, maar heeft gevolgen voor hele families en gemeenschappen en is gericht op de desintegratie van die gemeenschap. Geweld als dit kan het sociaal-culturele weefsel en de hele gemeenschap veranderen en kan nieuwe systemen opzetten. Deze nieuwe systemen zijn meestal gewelddadig en onrechtvaardig. Het is "een wapen om de processen binnen doelgroepen te verstoren of te vernietigen" (Apio, 2022, S. 15). Bij 'succesvol' gebruik toont SGBV de weerloosheid van de tegenstander aan. Aan de ene kant wordt het gebruikt om de mannen te demoraliseren, omdat ze niet in staat zijn hun families en gemeenschappen te beschermen, en aan de andere kant wordt het gebruikt om macht en autoriteit uit te oefenen over vrouwen, kinderen en burgergemeenschappen die deel uitmaken van de oppositiegroepen. Vrouwen zijn verantwoordelijk voor zowel de fysieke als de culturele reproductie binnen de groep en op die manier verzekeren ze ook het voortbestaan van de groep. Het is daarom voor strijdende partijen bijzonder effectief om zich op vrouwen te richten om zode groep te destabiliseren (Hudson, Ballif-Spanvill, Caprioly, & Emmet, 2012, S. 8) .

SGBV heeft niet alleen onmiddellijke gevolgen voor de slachtoffers en de betrokken families of gemeenschappen, maar kan levenslange, zelfs generatie-overschrijdende fysieke en psychosociale (seksueel overdraagbare aandoeningen, geboorte van kinderen, psychische aandoeningen, fistels) gevolgen met zich meebrengen. Vooral in schuld- en schaamteculturen worden veel slachtoffers gestigmatiseerd en uitgesloten uit hun gemeenschap de samenleving moeten zonder enige steun de gevolgen dragen van de SGBV.

DEEL 3: SPEL – WIE ZIJN VREDESTICHTERS? (35 MIN)

Uitleg 'Wie zijn vredestitchers?':

In de bijlage vind je het volledig uitgewerkte spel en de brief.

'Wie zijn de vredestitchers' is gebaseerd op het spel 'Wie is de verdachte'. De leerlingen moeten zich baseren op stereotypen om te raden naar welke persoon ze op zoek zijn. Er staat informatie op de kaarten van de vredestitchers: wat ze deden, achtergrondinformatie, een beroemd citaat, etc.

De leerlingen kunnen ook raden op basis van de plaatjes. Het belangrijkste doel van het spel 'Wie is de verdachte' is dat ze hun eigen stereotypen maken. Bijvoorbeeld: 'Kijkt deze vrouw graag tv?'. Op basis van hoe ze eruit zien of wat ze doen, kunnen de stereotypen worden gecreëerd. Het is aan de leerling die een persoon heeft gekozen om te vertellen of de gok juist is of niet, ook op basis van stereotypen.

Na het spel kan je de brief in bijlage gebruiken met wat informatie om hen dieper en concreter te laten nadenken over het spel. In hun boekje kunnen ze hierover nadenken. Wat is hun ervaring met de stereotypen? Hoe vonden ze het om dit spel te spelen? Hoe denken zij over de onthullingen in de brief?

Extra:

Als je wilt dat ze het allemaal meemaken, zijn er ook een paar websites die kunnen worden gebruikt om te werken met verhalen van enkele vredestitchers. (Women in Peacebuilding: Stories, sd) (7 women peacebuilders you should know, sd)

- ★ <https://community-democracies.org/what-we-do/gender-equality/women-in-peacebuilding-stories/>
- ★ <https://www.international-alert.org/stories/7-women-peacebuilders-you-should-know/>

DEEL 4: CHECK-OUT/MOTIVATOR (7 - 10 MIN)

MOTIVATION

Motivator:

<https://genderbiasbingo.com/printable-games-and-activities/>

Dit kan een leuke online activiteit zijn om met de leerlingen te spelen na deze genderles. Het is in het Engels, maar het kan werken. Dit zijn online games om samen met de groep te spelen. U kunt de spellen ook afdrukken om het gemakkelijker te maken. Het is een onderdeel van het Gender Bias Learning Project. Ze hebben drie leuke en leerzame spellen/activiteiten. Gender Bias Bingo, Scenario Sorting Race en Race to the Top.

Ze zijn zo gemaakt dat ze gemakkelijk te begrijpen en te vergemakkelijken zijn. Om de spellen te spelen, moet je de instructies (op de site) lezen en het oefenmateriaal afdrukken.

Je kunt één game kiezen als check-out of motivator. Je kunt de andere ook spelen, maar misschien niet in dit deel van de les. Anders wordt het te lang. (Gender Bias Learning Project, sd)

Voorbeelden van check-out vragen:

- ★ Wat vond je van de (gender)stereotypen?
- ★ Waar dacht je aan tijdens het spel?
- ★ Heeft het spel je blik veranderd?

BIBLIOGRAFIE

- Mind Tools Content Team. (2023). *How to Motivate Your Team*. Retrieved June 8, 2023, from mindtools.com: <https://www.mindtools.com/ak2l8nc/how-to-motivate-your-team>
- 5 of the most inspirational Nelson Mandela Quotes*. (n.d.). Retrieved juni 12, 2023, from world bicycle relief: <https://worldbicyclerelief.org/5-of-the-most-inspirational-nelson-mandela-quotes/>
- 7 women peacebuilders you should know*. (n.d.). Retrieved juni 13, 2023, from International Alert: <https://www.international-alert.org/stories/7-women-peacebuilders-you-should-know/>
- Agentschap voor Hoger Onderwijs, V. K. (n.d.). *Onderwijsdoelen*. Retrieved May 2023, from Onderwijsdoelen.be: <https://onderwijsdoelen.be>
- All about*. (n.d.). Retrieved juni 12, 2023, from Spanish Mama: <https://spanishmama.com/rigoberta-menchu-tum-biography-and-quotes/#:~:text=%E2%80%9CPeace%20cannot%20exist%20without%20justice,worth%20of%20cultures%20and%20peoples.%E2%80%9D>
- Andrisan, O. (2019). *Traumasensitief lesgeven in OKAN*. Toegepaste Psychologie, Howest.
- Apio, E. O. (2022, June 15). There is still a Choice: Understanding Conflict-Related Sexual Violence. *Ethics and armed forces - Controversies in military ethics and security policy. Women, Peace & Security: The Long Road to Gender Justice*, pp. 12-17.
- Australian Army Research Centre. (2022, February 10). *What is War? Defining War, Conflict and Competition*. Retrieved from <https://researchcentre.army.gov.au/library/land-power-forum/what-war-defining-war-conflict-and-competition>
- B.V., H. d. (n.d.). *Deep democracy*. Retrieved mei 29, 2023, from deep democracy: <https://deepdemocracy.nl/over-deep-democracy/wat-is-deep-democracy/>
- Besigye Bazirake, J., & Zimmermann, G. (2018). Peace Profile: Marshall Rosenberg. *Peace Review: A Journal of Social Justice, Vol.30 (2)*, 246-253. doi:10.1080/10402659.2018.1458970
- Booklet*. (n.d.). Retrieved mei 30, 2023, from YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=ca2IAhNvvAU>
- BrainyQuote. (n.d.). *Ellen Johnson Sirleaf*. Retrieved juni 7, 2023, from BrainyQuote.
- Castro in quotes*. (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from the guardian: <https://www.theguardian.com/world/2008/feb/19/cuba1>
- De Maesschalck, S. (2019). *Trauma bij vluchtelingen*. Retrieved from <https://www.solentra.be/wp-content/uploads/2019/03/Trauma-1.pdf>
- De Schryver, A. (2022). *Counseling: Cognitieve Gedrags-Therapeutische technieken*. Kortrijk: VIVES Hogeschool.
- Deep Democracy*. (n.d.). Retrieved mei 29, 2023, from <https://deepdemocracy.nl/expertises/check-in-en-check-uit/>
- Desmond Tutu*. (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from Wikipedia: https://nl.wikipedia.org/wiki/Desmond_Tutu
- Early Childhood Peace Consortium. (2023, May). Retrieved from ecdpeace.org: <https://ecdpeace.org/>

- Fatima Ahmed Ibrahim obituary.* (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from The guardian:
<https://www.theguardian.com/world/2017/aug/21/fatima-ahmed-ibrahim-obituary>
- Gender Bias Learning Project.* (n.d.). Retrieved juni 13, 2023, from Printable Games and Activities:
<https://genderbiasbingo.com/printable-games-and-activities/>
- Hudson, V. M., Ballif-Spanvill, B., Caprioly, M., & Emmet, C. F. (2012). *Sex and world peace*. New York: Columbia University Press.
- Human Dimensions B.V. (s.d.). *CHECK IN EN CHECK UIT*. Retrieved June 14, 2023, from deepdemocracy.nl:
<https://deepdemocracy.nl/expertises/check-in-en-check-uit/>
- Inspiring Quotes.* (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from Forbes:
<https://www.forbes.com/sites/alyssawright/2021/03/17/inspiring-quotes-about-peace-building-from-two-famous-female-irish-activists/?sh=dc720d178710>
- Jennie Vanlerberghe uitgeroepen tot Stadens ereburger.* (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from HLN:
<https://www.hln.be/staden/jennie-vanlerberghe-uitgeroepen-tot-stadens-ereburger~a1e57246/>
- Jody Williams facts.* (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from Nobel prize:
<https://www.nobelprize.org/prizes/peace/1997/williams/facts/>
- Juanita Castro.* (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Juanita_Castro
- Kahoot! (n.d.). *Kahoot!* Retrieved from
https://kahoot.com/?utm_name=controller_app&utm_source=controller&utm_campaign=controller_app&utm_medium=link
- Kemnitz, M.-L. (2020, November 1). Die Ausnahme: Frauen in der UN-Friedenssicherung. *Eine Welt Presse - Frauen, Frieden und Sicherheit*, p. 7.
- Khadidiatou Diallo.* (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from gams.be: <https://gams.be/nl/people/khadidiatou-diallo/>
- Khadidiatou.* (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from twitter:
https://twitter.com/khadidia_diallo/status/961107006332571648?cxt=HHwWgMC8-dzuxNYaAAAA
- Khan, H. H., Adriaenssens, I., Schuermans, T., & Cools, J. (2021, December 16). *Achtergrond, verhalen en opinie voor sociale professionals*. Retrieved Juni 3, 2023, from Sociaal.net:
<https://sociaal.net/achtergrond/safe-spaces-zijn-noodzakelijk-maar-geen-wondermiddel/>
- Kofi Annan.* (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from UN.org: <https://www.un.org/sg/en/formersg/koffi.shtml>
- Kofi Annan quotes.* (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from Kofi Annan Foundation:
<https://www.kofiannanfoundation.org/kofi-annan/kofi-annan-quotes/>
- Leyla Zana - 1995, Turkije.* (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from Sacharovprijs:
<https://www.europarl.europa.eu/sakharovprize/nl/leyla-zana-1995-turkije/products-details/20200330CAN54170>
- Leyla Zana Quotes.* (n.d.). Retrieved juni 12, 2023, from AZ Quotes: https://www.azquotes.com/author/24475-Leyla_Zana
- Mahatma Gandhi - Icoon van geweldloos verzet.* (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from Historiek.net:
<https://historiek.net/mahatma-gandhi-indiaas-politicus/67514/>

- Mairead Maguire*. (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from Nobel peace summit:
<http://www.nobelpeacesummit.com/mairead-maguire/>
- Martin Luther King Jr.* (n.d.). Retrieved juni 12, 2023, from Wikipedia:
https://en.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther_King_Jr.
- Martin Luther King Jr.* (n.d.). Retrieved juni 12, 2023, from The Nobel Prize:
<https://www.nobelprize.org/prizes/peace/1964/king/biographical/>
- Martin Luther King, Jr. Memorial*. (n.d.). Retrieved juni 12, 2023, from National Park Service:
<https://www.nps.gov/mlkm/learn/quotations.htm>
- Matheusen, Fanny. (2023, June 06). *Wat is Deep Democracy?* Retrieved from deep-democracy.be:
<https://deep-democracy.be/deep-democracy/>
- Mbambi, A. M. (2023, June 1). Interview. (P. Crome, Interviewer)
- Mentimeter. (n.d.). *Mentimeter*. Retrieved from mentimeter: <https://www.mentimeter.com/>
- MindTools. (n.d.). *How to Motivate Your Team*. Retrieved Mei 30, 2023, from MindTools:
<https://www.mindtools.com/ak2l8nc/how-to-motivate-your-team>
- MYMODERNMET. (2023, June 06). Retrieved from mymodernmet.com: [https://mymodernmet.com/how-to-make-a-zine/#:~:text=Zines%20are%20non%2Dcommercial%2C%20self,\(and%20often%20niche\)%20audience](https://mymodernmet.com/how-to-make-a-zine/#:~:text=Zines%20are%20non%2Dcommercial%2C%20self,(and%20often%20niche)%20audience)
- Nelson Mandela - strijder tegen de apartheid*. (n.d.). Retrieved juni 12, 2023, from historiek.net:
<https://historiek.net/nelson-mandela-strijder-apartheid/67490/>
- Outward Bound International. (n.d.). *Outward Bound International*. Retrieved from Outward Bound:
<https://www.outwardbound.net/our-story/>
- Outward Bound International. (n.d.). *Outward Bound International*. Retrieved from Outward Bound:
<https://www.outwardbound.net/our-story/>
- Peace Pilgrim*. (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from Peace Pilgrim: <https://www.peacepilgrim.org/>
- Peacewomen. (n.d.). *Vrouwen Vrede Veiligheid*. Retrieved Juni 12, 2023, from peacewomen.org:
<https://www.peacewomen.org/sites/default/files/1325Dutch.pdf>
- Petercam, D. (n.d.). *Shirin Ebadi, verdedigster van de vrouwenrechten*. Retrieved juni 8, 2023, from Degroof Petercam: <https://www.degroofpetercam.com/nl-be/blog/shirin-ebadi-vrouwenrechten-nobelprijs>
- QR - code video. (n.d.). Retrieved juni 13, 2023, from QR - code generator: <https://www.qr-code-generator.com/>
- Quotabelle. (n.d.). *Leymah Gbowee*. Retrieved Juni 7, 2023, from Quotabelle:
<https://www.quotabelle.com/author/leymah-gbowee>
- Remembering Gandhi*. (n.d.). Retrieved juni 12, 2023, from The times of India:
<https://timesofindia.indiatimes.com/blogs/the-photo-blog/remembering-gandhi-top-10-quotes-by-the-mahatma/>

Rigoberta Menchú Tum. (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from The Nobel Prize:
<https://www.nobelprize.org/prizes/peace/1992/tum/facts/>

Safe Space. (n.d.). *SafeSpace* vzw. Retrieved Juni 3, 2023, from safespacevzw.be:
<https://www.safespacevzw.be/jeugd>

Save the Children. (n.d.). *Conflict and war: What it is, and how we help*. Retrieved from Save the Children:
<https://www.savethechildren.org.uk/what-we-do/conflict-war#:~:text=A%20conflict%20is%20a%20fight,every%20conflict%20connected%20to%20war>

Scheuermann, M. (2022, June 15). Dare More Ethics in International Politics! The Global "Women, Peace and Security" Agenda. *Ethics and armed forces - Controversies in military ethics and security policy. Women, Peace & Security: The Long Road to Gender Justice*, pp. 4-11.

Shirin Ebadi. (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from Nobelwomensinitiative:
<https://www.nobelwomensinitiative.org/shirinebadi>

Taggart, E. (2021, September 7). *How to Make a Zine: A Guide to Self-Publishing Your Own Miniature Magazine*. Retrieved June 8, 2023, from mymodernmet.com: [https://mymodernmet.com/how-to-make-a-zine/#:~:text=Zines%20are%20non%2Dcommercial%2C%20self,\(and%20often%20niche\)%20audience](https://mymodernmet.com/how-to-make-a-zine/#:~:text=Zines%20are%20non%2Dcommercial%2C%20self,(and%20often%20niche)%20audience)
.

Teff-Seker, Y. (2020, January 20). Peace and conflict in Israeli state-approved textbooks: 2000-2018. *52 (4)*, pp. 533–550. doi:10.1080/00220272.2020.1716392

The Institute of You. (2023, June 09). *How To Create A Mindmap (+ Examples)*. Retrieved from
<https://instituteofyou.org/how-to-create-a-mind-map-examples/>

Tutu. (n.d.). Retrieved juni 9, 2023, from Brain Quote:
https://www.brainyquote.com/quotes/desmond_tutu_454135

UN. (n.d.). *Leymah Gbowee*. Retrieved juni 7, 2023, from UN.org: <https://peacemaker.un.org/node/3017>

UNDP. (s.d.). *Nonviolent Communication Training in South Asia*. Retrieved May 9, 2023, from undp.org:
<https://www.undp.org/asia-pacific/tolerance-and-diversity/nonviolent-communication-training-south-asia>

Unheard Heroes. (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from Documentary tube:
<https://www.documentarytube.com/articles/unheard-heroes-susana-trimarco/>

United Nations Peacemaker. (n.d.). *Leymah Gbowee*. Retrieved Juni 7, 2023, from peacemaker.un.org:
<https://peacemaker.un.org/node/3017>

Waarom je milieu-activist Wangari Maathai (1940-2011) moet kennen. (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from oneworld: <https://www.oneworld.nl/lezen/klimaat/waarom-je-milieu-activist-wangari-maathai-1940-2011-moet-kennen/>

Wangari Maathai. (n.d.). Retrieved juni 8, 2023, from Wikipedia:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Wangari_Maathai

Wikipedia. (n.d.). *Ellen Johnson Sirleaf*. Retrieved Juni 7, 2023, from Wikipedia:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Ellen_Johnson_Sirleaf

Wikipedia. (n.d.). *Shirin Ebadi*. Retrieved juni 8, 2023, from Wikipedia:
https://nl.wikipedia.org/wiki/Shirin_Ebadi

WILPF. (2022). *Women's international league for peace and freedom*. Retrieved Juni 7, 2023, from WILPF:
https://www.wilpf.org/our-people/international-board/?_gl=1*1sum9o4*_ga*NTY0MDcwMzc3LjE2ODYxMzEwMDM.*_up*MQ..*_ga_M0METNSX3T*MTY4NjEzMTAwMy4xLjEuMTY4NjEzMTA1NC4wLjAuMA..#elementor-action%3Aaction%3Dpopup%3Aopen%26settings%3DeyJpZCI6IjYzMDA3IiwidG9nZ2xlIjp

Women in Peacebuilding: Stories. (n.d.). Retrieved juni 13, 2023, from Community of Democracies:
<https://community-democracies.org/what-we-do/gender-equality/women-in-peacebuilding-stories/>

פורום המשפחות השכולות. (s.d.). *על הפורום, מפגשי דיאלוג*. Retrieved May 9, 2023, from theparentscircle.org:
https://www.theparentscircle.org/about_heb-2/

BIJLAGEN

TERMINOLOGIE

WOORD	UITLEG
Boekje (Zine)	Een boekje van A3-papier dat leerlingen zelf kunnen in elkaar knutselen en dat kan worden gebruikt om korte reflecties op te schrijven.
Check in	Een onderdeel van de deep-democracy-methode waarbij deelnemers de kans krijgen om te vertellen hoe ze zich voelen of wat hun verwachtingen zijn.
Check out	Een onderdeel van de deep-democracy-methode die deelnemers de kans geeft om te vertellen hoe ze zich voelen na een sessie.
Conflict	Een meningsverschil tussen tegengestelde opvattingen of belangen, dat zowel intrapersoonlijk als interpersoonlijk kan zijn, of tussen groepen die tegenstrijdige doelen nastreven (Berghof Foundation, 2012).
Deep-democracy	Een methode van dialoog waarin ook alternatieve stemmen te horen zijn.
Motivator	Een oefening om te maken wanneer de leerlingen de motivatie verliezen waardoor ze zich opnieuw op het onderwerp zullen concentreren, of om te gebruiken voordat ze met een les beginnen.
Belgische NAP's	= Nationaal Actieplan Integreert genderperspectieven in acties van België in conflicten, strijdt tegen (seksueel) geweld tegen vrouwen, moedigt vrouwen aan om deel te nemen aan processen rond conflicten, enz.
Vrede	= Vrijheid van... 1. openbare orde en veiligheid 2. een staat van vriendelijkheid; vriendschap, overeenstemming 3. rust, kalmte (emotioneel, mentaal of spiritueel) 4. Vrij zijn van interferentie of verstoring, vooral als individu 5. de toestand van een natie of gemeenschap waarin het niet in oorlog is met een ander. 6. afwezigheid van geluid, beweging of activiteit; stilte. (Oxford English Dictionary, 2023)
Vredesopbouw	Streven naar het oplossen van onrecht op een manier die geweldloos is.
Vredesopvoeding	Een proces waarin je nieuwe vaardigheden en kennis opdoet.
Veilige ruimte	Een omgeving waarin iedereen zich veilig voelt om zich te ontwikkelen en zich te uiten.
SDG's	= Duurzame Ontwikkelingsdoelen = Wereldwijde doelen

	Aangenomen door de VN in 2015 als een universele actie om onze planeet te beschermen en een einde te maken aan armoede.
Triggerwaarschuwing	Een statement dat de lezer of kijker waarschuwt voor het feit dat er potentieel schrijnend materiaal zal worden gebruikt.
VN	= Verenigde Naties Internationale organisatie opgericht in 1945, 193 landen zijn lid, houdt zich bezig met onderwerpen als mensenrechten, internationaal recht, mondiale veiligheid, wereldeconomie, wetenschappelijk onderzoek naar maatschappelijke ontwikkelingen, etc.
VN-resolutie 1325	Resolutie van de Verenigde Naties die de participatie van vrouwen wil vergroten en genderperspectieven wil opnemen in VN-vredes- en veiligheidsbijeenkomsten en politiek.
Oorlog	Georganiseerd geweld door politieke eenheden tegen elkaar (Australian Army Research Centre, 2022)
WPS-agenda	Agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid - op basis van resolutie 1325 Vertegenwoordigt een instrument dat de rechten en bescherming van vrouwen garandeert en bevestigt dat zij een gelijke rol spelen bij de besluitvorming tijdens alle stadia van vredesopbouw.
Zine (boekje)	Een boekje van A3- of A4-papier dat leerlingen zelf kunnen in elkaar knutselen en dat kan worden gebruikt om korte reflecties op te schrijven.

DEFINITIES

Definitie Conflict:

Een conflict is een meningsverschil tussen tegengestelde opvattingen of belangen. Conflicten kunnen zich intrapersoonlijk (interne conflicten in een persoon), interpersoonlijk (tussen verschillende personen) of tussen groepen afspelen.

De Oxford Dictionary onderscheidt drie verschillende soorten conflicten:

- “Een situatie waarin mensen, groepen of landen het sterk oneens zijn of in een serieuze discussie verwickeld zijn.
- Een gewelddadige situatie of periode van gevechten tussen twee landen (of gewapende/militaire groeperingen).

Een situatie waarin ideeën, meningen, gevoelens of wensen tegenover elkaar staan; een situatie waarin het moeilijk kiezen is.”

Definitie Oorlog:

Oorlog is de vijandigheid van een partij, zoals een staat of een georganiseerde gewapende groep, tegenover een andere partij.

Conflict en oorlog zijn sterk met elkaar verbonden, maar toch leidt niet elk conflict tot een oorlog. “Oorlog is georganiseerd geweld dat door politieke eenheden tegen elkaar wordt gepleegd. Geweld is geen oorlog tenzij het wordt uitgevoerd in naam van een politieke eenheid; wat doden in oorlog onderscheidt van moord is het officiële karakter ervan... [...] Evenzo is geweld dat wordt gepleegd in naam van een politieke eenheid geen oorlog, tenzij het gericht is tegen een andere politieke eenheid; het geweld dat door de staat wordt gebruikt bij de onderdrukking van piraten komt niet in aanmerking omdat het tegen individuen is gericht.” (Australian Army Research Centre, 2022)

Voorbeelden: Eerste WO, Tweede WO, Oorlog in Oekraïne, Oorlog in Afghanistan

Definitie Vrede:

In het Oxford Woordenboek heeft vrede de volgende 6 betekenissen:

Vrijheid van...

1. Burgerlijke onrust of wanorde; openbare orde en veiligheid.
2. Ruzies of onenigheid tussen individuen, vooral in het vroege gebruik, tussen een individu en God; een staat van vriendelijkheid; vriendelijkheid, eendracht.
3. Angst, verstoring (emotioneel, mentaal of spiritueel), of innerlijk conflict; kalmte, rust.
4. Externe verstoring, inmenging of verstoring, vooral als individu.
5. Afwezigheid van of beëindiging van oorlog of vijandelijkheden; de toestand van een natie of gemeenschap waarin deze niet in oorlog is met een andere.
6. Afwezigheid van lawaai, beweging of activiteit; stilte.

Voorbeelden: Afwezigheid van oorlog, geen geweld met vrienden of familie, leven in veiligheid.

Definitie Vredesopbouw:

Vredesopbouw kan worden gedefinieerd als de implementatie van strategieën gericht op het tot stand brengen of handhaven van vrede, met name in door conflicten getroffen gebieden

Voorbeelden: pleiten voor vrede, vredesverdragen of wapenstilstandsovereenkomsten, verzoening na conflicten.

REFLECTIE

POSITIEVE KIJK ("DE 5 G'S")

GROEP: elke grootte	AANTAL GROEPEN: Individueel	DUUR: 5 min.	MATERIALEN: boekje
DOEL	• Verder gebruik van het boekje		

Om terug te kijken op de cursus kunnen leerlingen reflecteren met behulp van het GGGGG-schema. De 5 G's staan voor Gebeurtenis, Gedachten, Gevoelens, Gedrag en Gevolgen. Elke G bevat een vraag waarop leerlingen kunnen reflecteren. Dit kunt u opschrijven in het boekje.

GEBEURTENIS	Welk onderwerp uit deze lessen is je het meest bijgebleven?
GEDACHTEN	Wat waren je eerste (positieve/negatieve) gedachten over dit onderwerp?
GEVOELENS	Hoe vond je het om meer over dit onderwerp te leren?
GEDRAG	Wat zou je zelf, ten goede, aan dit onderwerp kunnen doen?
GEVOLGEN	Wat denk je dat de gevolgen van je acties kunnen zijn voor dit onderwerp?

(De Schryver, 2022)

INTRODUCTIE

Uitleg 'het wandelspel':

De website die gebruikt wordt om de QR – codes te genereren is <https://www.qr-code-generator.com/> (QR - code video, sd). Als leerkracht kan je andere bronnen toevoegen indien gewenst.

Voor de video's is Nederlandse ondertiteling mogelijk wanneer je deze automatisch invoert in instellingen – taal Nederlands.

Dit spel is gemaakt met de bedoeling 'spelend te leren': je laat de leerlingen zelf 'lopen' en verschillende QR-codes scannen. Het geeft hen de vrijheid om door de verschillende bronnen te bladeren op basis van interesse of volgorde, enz.

Er zijn verschillende opties om het onderwerp aan te brengen:

- ★ Toon in de klas een introductiefilmpje dat jullie samen kunnen bekijken. In de bijlage onder 'extra videomateriaal' staan meerdere suggesties
- ★ Noem alvast de verschillende termen die belangrijk zijn om te begrijpen en die ze verder in de les zullen leren:
 - Oorlog
 - Vrede
 - Conflict
 - Vredesopbouw
 - Etc.

Bij het doornemen van de verschillende QR-codes moeten de leerlingen 3 vragen beantwoorden:

4. Wat heb je gezien?
5. Welk gevoel had je daarbij?
6. Is de bron betrouwbaar?

Niet te moeilijk, maar toch specifiek genoeg.

Als ze alle, of toch de meeste, video's hebben bekeken, komt de klas weer bijeen om samen de verschillende video's te bespreken. Hoe je dit aanpakt is de keuze van de leerkracht, maar hier zijn enkele suggesties:

- ★ Mentimeter: [Interactive presentation software - Mentimeter](#) (Mentimeter, sd)
- ★ Kahoot: [Kahoot! | Learning games | Make learning awesome!](#) (Kahoot!, sd)
- ★ De klas in een kring zetten en samen de verschillende filmpjes doornemen en kijken wat iedereen heeft opgeschreven. Erover reflecteren, een suggestie hoe dit kan gebeuren is te vinden in bijlage onder 'Reflectie'.

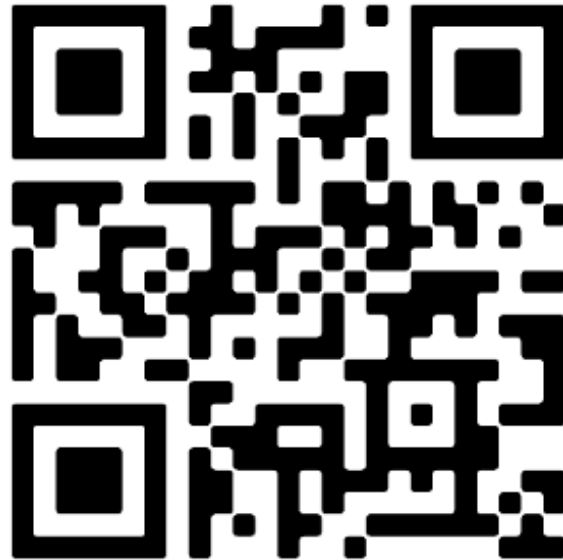

VIDEOS MET QR-CODES

EEN JAAR OORLOG IN OEKRAÏNE (2:22)

[1 jaar oorlog in Oekraïne: wat is er allemaal gebeurd? - YouTube](#)

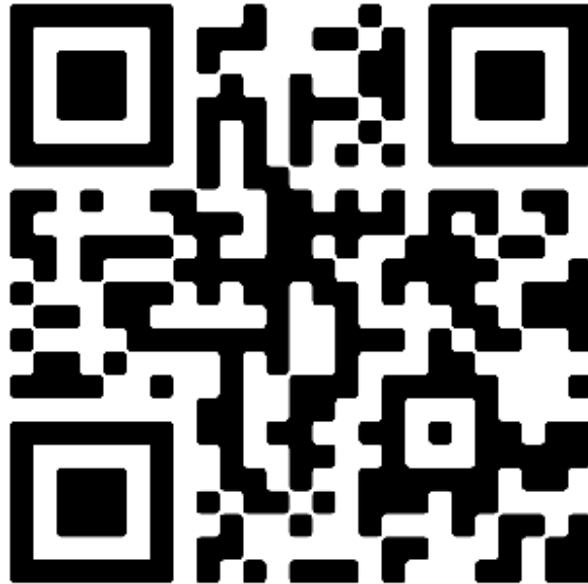
INFORMATIE VIDEO:

Dit is een YouTube-filmpje van Karrewiet, dat uitleg geeft over de oorlog in Oekraïne die al een jaar aan de gang is. Ze tonen oorlogsfragmenten en beelden van Poetin. Ze praten over de Oekraïense vluchtelingen in België en over de steun van Europa en VS aan Oekraïne. Daarnaast zie je beelden van kinderen die in Oekraïne naar school gaan.

GESCHIEDENIS OEKRAÏNE (3:57)

<https://schooltv.nl/video/oekraine-de-wereld-rond/>

INFORMATIE VIDEO:

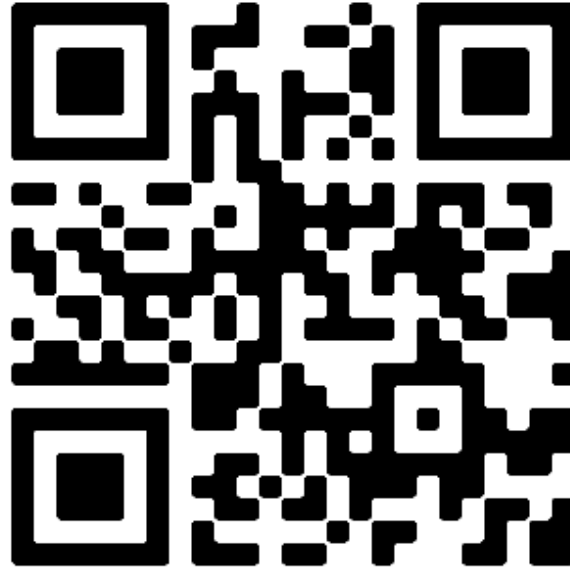
Ze tonen Oekraïne op de wereldkaart en leggen uit hoe Oekraïne een deel van de Sovjet-Unie werd. Je ziet beelden van vroegere oorlogen, die de huidige toestand helpen verklaren. Daarnaast zijn er nog beelden van de kernramp in Tsjernobyl

Er wordt ook gewezen op de gespannen relatie tussen beide landen na de onafhankelijkheid van Oekraïne.

WAT DOEN DE VERENIGDE NATIES? (4:19)

<https://schooltv.nl/video/wat-doen-de-verenigde-naties-193-samenwerkende-landen/#q=trefwoord%3A%22vrede%22>

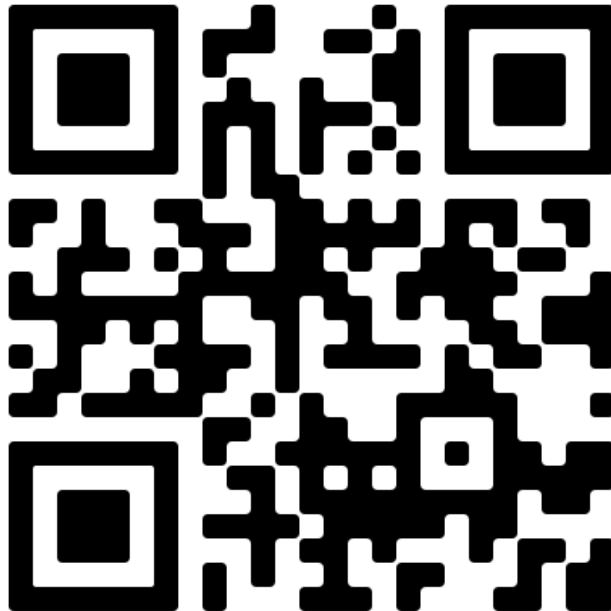
INFORMATIE VIDEO:

Wat is precies de Organisatie van de Verenigde Naties? Met videofragmenten ga je terug in het verleden. Vervolgens leggen ze uit, wat de verschillende aangesloten landen doen en wat niet in hun macht ligt. Ze tonen ook de verschillende landen die financieel bijdragen aan de VN.

WAT IS GEWELD? (3:11)

https://www.youtube.com/watch?v=o9usl_emisA

INFORMATIE VIDEO:

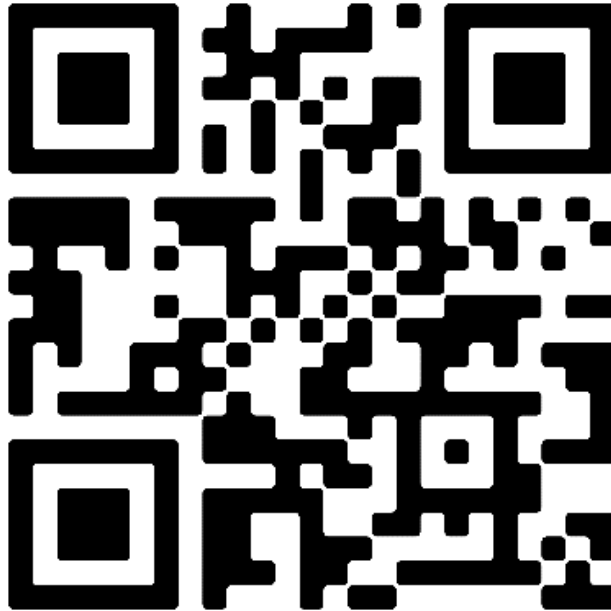
In deze video zie je verschillende soorten geweld. Bepaalde beelden zijn hard en daarom is hier dus waarschuwing nodig. Deze video kan ook in minder academische afdelingen worden geprojecteerd. Deze video is gemakkelijk te begrijpen omdat er weinig tekst aan te pas komt. De animatievideo spreekt voor zich.

➔ **TRIGGER WARNING**

VREDESOPBOUW, EEN DEFINITIE(0:37)

<https://www.youtube.com/watch?v=oNZ7roMdBdU>

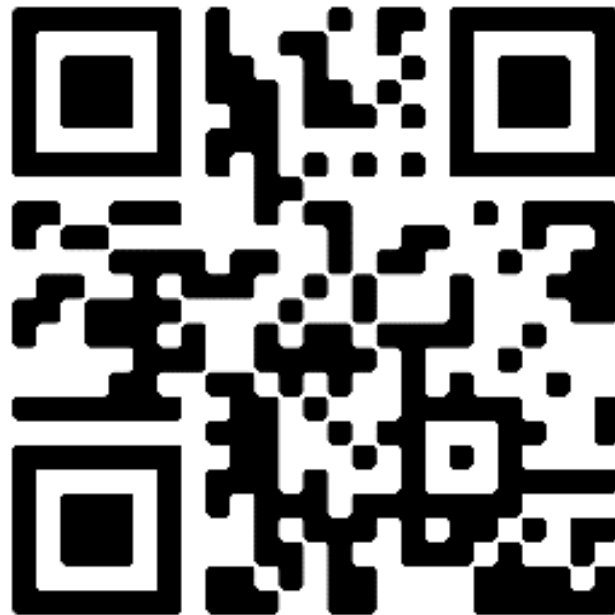
INFORMATIE VIDEO:

Het is een hele snelle video met soms moeilijke termen. We raden deze video aan voor de A-stroom.

ANIMATIE OVER KOSTENEFFECTIVITEIT VAN VREDESOPBOUW (1:30)

<https://www.youtube.com/watch?v=ncykWJ3PxA>

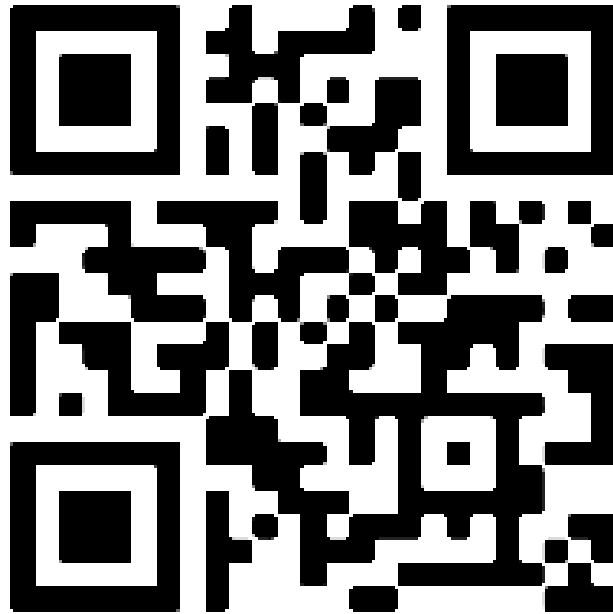
INFORMATIE VIDEO:

Nog een zeer korte maar krachtige animatievideo. Ze praten vooral over geld.

VREDE – STILLE KORTFILM (3:21)

<https://www.youtube.com/watch?v=uqvSDTtN2WA>

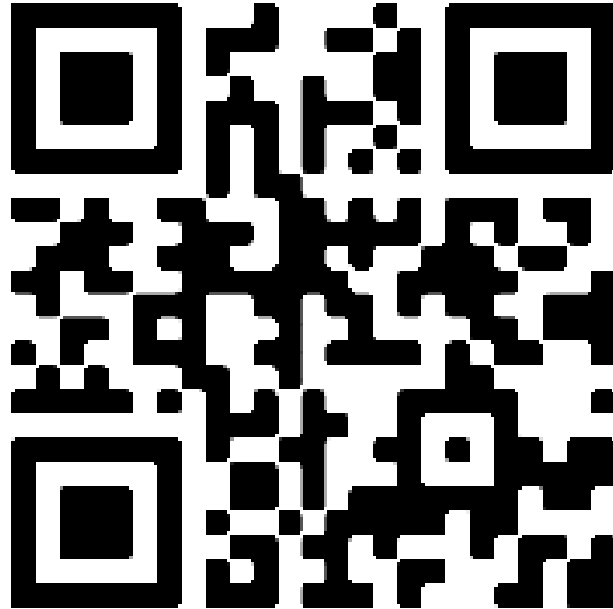
INFORMATIE VIDEO:

Een korte video zonder woorden om het sterker en makkelijker te maken.

VREDESHANDHAVING, VREDESTICHTING, VREDESOPBOUW (2:56)

[Peacekeeping, Peacemaking, Peacebuilding - YouTube](#)

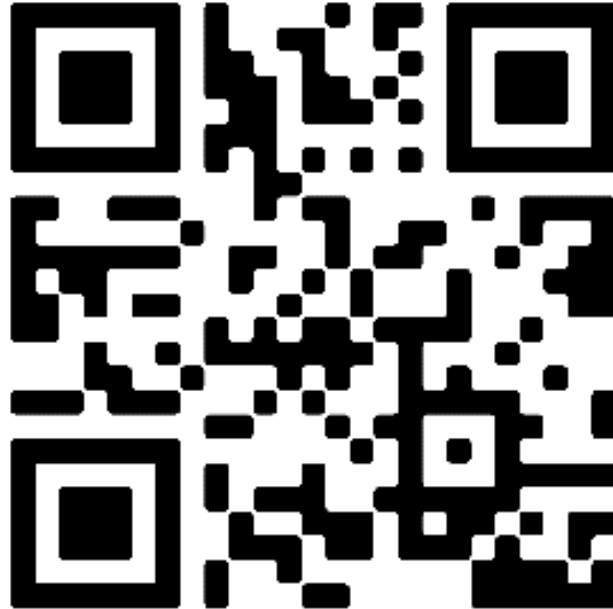
INFORMATIE VIDEO:

De verschillen tussen vredeshandhaving, vredesopbouw en vredestitchtig worden besproken. Voor sommigen kan het saai lijken omdat iemand gewoon praat tekent en schrijft. Maar de video geeft een duidelijke definitie van de drie verschillende aspecten.

DRIE SOORTEN GEWELD (2:15)

[Three Kinds of Violence – YouTube](#)

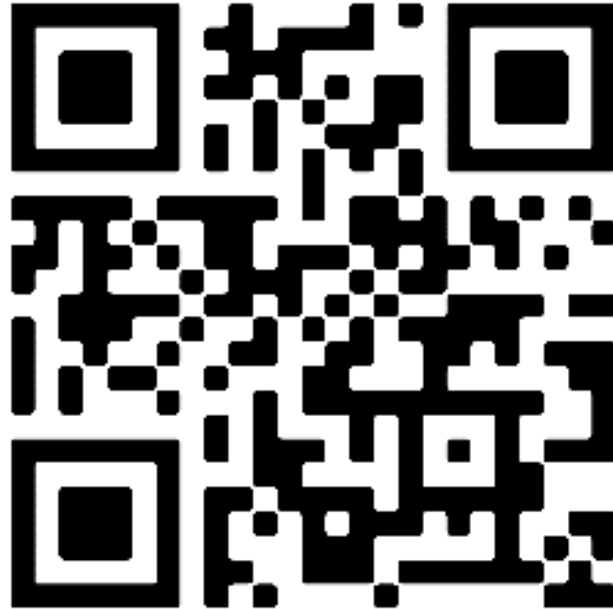
INFORMATIE VIDEO:

Een animatievideo om het leuker en minder hard te maken. Er wordt gesproken over geweld. Niet de soorten geweld, maar de manieren waarop geweld gepleegd wordt.

SDG (5:05)

[Dit zijn de SDG's: kleurrijk kompas voor betere wereld - YouTube](#)

INFORMATIE VIDEO:

SDG's betekent 'Sustainable Development Goals'. Welke factoren zijn nodig voor een betere wereld? Ze laten voorbeelden zien en bespreken wat je als individu kunt doen.

EXTRA VIDEO MATERIAAL

Dit materiaal kan gebruikt worden als extraatje voor de leerlingen die al klaar zijn of als introductiefilmpje voor de hele klas.

KALININGRAD (14:32)

[Waarom dit stukje land zo belangrijk is voor Poetin - YouTube](#)

- ➔ Suggestie om slechts een stuk van de video te laten zien.

ONTSTAAN CONFLICT OEKRAÏNE (6:16)

<https://schooltv.nl/video/nieuwsuur-in-de-klas-oekraine-het-ontstaan-van-het-conflict/#q=hoe%20ontstaan%20een%20conflict>

- ➔ Oude bron uit 2015, mogelijk verwarrend in het huidige conflict tussen Rusland en Oekraïne maar geeft interessante achtergrondinformatie.

➔ **TRIGGER WARNING**

BIG BANG THEORY (3:11)

https://www.youtube.com/watch?v=7p0L_NMv6Hs

- ➔ Grappige video over conflicten (Big Bang Theory).
- ➔ Enkel Engelstalige ondertiteling mogelijk

WAAROM NATIES OORLOG VOEREN (1:29)

<https://www.youtube.com/watch?v=VTiYHyKbX1E>

- ➔ Idee voor introductie video
- ➔ Goed uitgelegd, maar in het Engels.
 - Geen optie voor Nederlandstalige ondertiteling
- ➔ Reflectie gedachte: ze zeggen waarom ze oorlog voeren.

HOE VERANDEREN CONFLICTEN (6:13)

<https://www.youtube.com/watch?v=CDRJBNvX8Cc>

- ➔ Extra

CONFLICT EN VREDE (4:32)

<https://www.youtube.com/watch?v=WiTzRn43tbk>

- ➔ De genoemde landen zijn Syrië en de UK
- ➔ Vrede, oorlog en conflict. Zeer relevant en interessant.
- ➔ 2030

TEMPLATE: VRAGEN OVER DE VIDEOS

	Wat heb je gezien?	Welk gevoel had je daarbij?	Is de bron betrouwbaar?
1			
2			
3			
4			
5			

6			
7			
8			
9			
10			

WIE ZIJN VREDESTICHTERS?

PERSOON 1

(WILPF, 2022)

Annie Matundu Mbambi

INFORMATIE (WILPF, 2022)

VAN WAAR?

Ze is een vrouwenrechten activiste in de Democratische Republiek Congo (DRC).

WAAROM VREDESTICHTER?

Zij is voorzitter van de raad van bestuur van WILPF DRC. En ze was ook de adviseur voor de herziening van het Nationaal Actieplan (NAP).

Ze schreef heel veel artikels over verschillende thema's zoals mensenrechten, gendergerelateerd geweld, milieu, ambachtelijke mijnbouw.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Annie schreef ook mee aan resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad.

BEROEMD CITAAT

"Als oorlog een zaak van mannen is, dan moet vrede een zaak van vrouwen zijn." (Mbambi, 2023)

PERSOON 2

(Wikipedia, sd)

Ellen Johnson Sirleaf

INFORMATIE (WIKIPEDIA, SD)

VAN WAAR?

Monrovia, Liberia

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze was het eerste gekozen vrouwelijke staatshoofd in Afrika.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Ze kreeg haar opleiding aan het College of West Africa. Ze studeerde ook in de Verenigde Staten, aan Madison Business College en aan Harvard University.

Van 2006 tot 2018 was zij de 24e president van Liberia.

BEROEMD CITAAT

“De toekomst is van ons omdat wij er de leiding over hebben genomen. We hebben de toewijding, we hebben de vindingrijkheid en we hebben de kracht van onze mensen om de droom van schoon water voor iedereen in heel Afrika te delen.” (BrainyQuote, sd)

PERSOON 3

(UN, sd)

Leymah Gbowee

INFORMATIE (UNITED NATIONS PEACEMAKER, SD)

VAN WAAR?

Liberia

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze is een vredesactiviste, gediplomeerd maatschappelijk werker en een pleitbezorger van vrouwenrechten.

Als hoofd van Women of Liberia Mass Action for Peace bracht ze christelijke en moslimvrouwen samen in een geweldloze beweging voor vrede.

Ze is oprichtster en huidig voorzitter van de Gbowee Peace Foundation Africa en nog veel meer. Ze hielp een einde maken aan de Tweede Liberiaanse Burgeroorlog in 2003.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Ze werkte samen met Ellen Johnson Sirleaf. En ze won in 2011 een Nobelprijs voor de Vrede.

BEROEMD CITAAT

"Wil je met mij meereizen om dat meisje te helpen, of het nu een Afrikaans, Amerikaans of Japans meisje is, om haar wens, haar droom te verwezenlijken." (Quotabelle, sd)

PERSOON 4

(Wikipedia, sd)

Shirin Ebadi

INFORMATIE

VAN WAAR?

Iran

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze ondersteunt en stimuleert vanuit ballingschap positieve maatschappelijke verandering in Iran. Shirin kreeg, als eerste moslimvrouw, de Nobelprijs voor de Vrede 2003 omdat ze zich inzette voor de mensenrechten en in het bijzonder de rechten van vrouwen, kinderen en politieke gevangenen in Iran. (Shirin Ebadi, sd)

ACHTERGRONDINFORMATIE

Suddenly, she couldn't do her job anymore. Also, for other jobs she couldn't be selected anymore. As a reaction to her misjudgment of her rights, Shirin began a battle. She spoke up for all those who got their rights violated, and particularly, for women. (Petercam, sd)

BEROEMD CITAAT

“Vrouwen zullen de poorten naar democratie openen.” (Shirin Ebadi, sd)

PERSOON 5

(Wangari Maathai, sd)

Wangari Maathai

INFORMATIE

VAN WAAR?

Kenia, ten noordwesten van Nairobi.

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze was een feministe, Nobelprijswinnaar, wetenschapper en politica.

Ze zag als een van de eersten het verband tussen natuurbescherming en mensenrechten. Haar strijd tegen corruptie kostte haar bijna het leven.

Ze won in 2004 de Nobelprijs voor de vrede, als eerste milieuactiviste en als eerste Afrikaanse vrouw. (Waarom je milieu-activist Wangari Maathai (1940-2011) moet kennen, sd)

ACHTERGRONDINFORMATIE

Haar intelligentie bezorgde haar een beurs aan een Amerikaanse universiteit. Daar begint haar strijd tegen de onderdrukking van vrouwen. (Waarom je milieu-activist Wangari Maathai (1940-2011) moet kennen, sd)

BEROEMD CITAAT

“Als Maathai in 2004 de Nobelprijs voor de vrede wint, kunnen zelfs haar politieke tegenstanders haar niet blijven negeren.” (Waarom je milieu-activist Wangari Maathai (1940-2011) moet kennen, sd)

PERSOON 6

(Rigoberta Menchú Tum, sd)

Rigoberta Menchú Tum

INFORMATIE

VAN WAAR?

Guatemala

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze won een prijs voor haar strijd voor sociale rechtvaardigheid en etnisch-culturele verzoening op basis van respect voor de rechten van inheemse volkeren.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Rigoberta groeide op in een land met extreem geweld. Verschillende leden van haar familie werden gedood. Ze vluchtte naar Mexico waar ze in aanraking kwam met Europese groepen die zich inzetten voor mensenrechten in Latijns-Amerika.

BEROEMD CITAAT

“Vrede kan niet bestaan zonder rechtvaardigheid, rechtvaardigheid kan niet bestaan zonder rechtvaardigheid, rechtvaardigheid kan niet bestaan zonder ontwikkeling, ontwikkeling kan niet bestaan zonder democratie, democratie kan niet bestaan zonder respect voor de identiteit en waarde van culturen en volkeren.” (All about , sd)

PERSOON 7

(Juanita Castro, sd)

Juanita Castro

INFORMATIE

VAN WAAR?

Cuba, maar woont in Amerika sinds 1964.

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze is een Cubaanse activist die actief werd tijdens de Cubaanse Revolutie. In 1958 begon ze geld in te zamelen in de VS om de opstandelingen te steunen. Maar na de revolutie voelde Juanita zich verraden door de groeiende invloed van Cubaanse communisten in de regering.

ACHTERGRONDINFORMATIE

In 1964 verliet ze Cuba voor Mexico. Nadat ze zich in 1964 in Miami had gevestigd, begon ze in 1973 een apotheek genaamd Mini Price. Ze werd Amerikaans staatsburger in 1984.

BEROEMD CITAAT

" Een revolutie is geen bed van rozen. Een revolutie is een strijd op leven en dood tussen toekomst en verleden." (Castro in quotes, sd)

PERSOON 8

(Unheard Heroes, sd)

Susana Trimarco

INFORMATIE

VAN WAAR?

Argentinië

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze noemen haar een ‘vergeten’ heldin en bevrijder van meer dan 2500 slachtoffers van mensenhandel. Haar eigen dochter was een van de slachtoffers.

Vandaag staat ze bekend als een van de leidende mensenrechtenactivisten die strijden tegen sekshandel.

Ook in Argentinië wist ze mensenhandel op de nationale agenda te krijgen.

Stichting Maria heeft veel mensen in Argentinië geholpen. Omdat steeds meer families haar probeerden te benaderen om hulp, startte ze in 2007 een stichting.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Ruim 14 jaar geleden verdween haar 23-jarige dochter op weg naar een doktersafspraak, en werd nooit teruggevonden. Ze was het slachtoffer van sekshandelaren.

BEROEMD CITAAT

“De wanhoop van een moeder verblindt je. Het maakt je onervaar.” (Unheard Heroes, sd)

PERSOON 9

(Mairead Maguire, sd)

Mairead Maguire

INFORMATIE

VAN WAAR?

Noord-Ierland

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze kreeg de Nobelprijs in 1976 voor haar vredeswerk en haar bijdrage tot een geweldloze oplossing voor het decennialange etnisch-politiek conflict in Noord-Ierland. Ze deelde deze prijs met Betty Williams.

Ze organiseerden massale vredesdemonstraties en richtten de 'Peace People' op, een beweging die wil bouwen aan een vreedzame samenleving door middel van geweldloze sociale actie en afwijzing van 'de bom en de kogel en alle technieken van geweld'. (Mairead Maguire, sd)

ACHTERGRONDINFORMATIE

Ze is lid van de Internationale Vredesraad, vicevoorzitter van het Nobel Women's Initiative en lid van de Global Non-killing Movement.

Ze reist ook regelmatig naar Israël en Palestina om vredesactivisten te steunen die in de regio werken aan een geweldloze oplossing van het conflict.

BEROEMD CITAAT

“Als we in de toekomst vrede en gerechtigheid willen oogsten, moeten we de zaden van geweldloosheid zaaien, hier en nu, vandaag.” (Inspiring Quotes, sd)

PERSOON 10

(Leyla Zana - 1995, Turkije, sd)

Leyla Zana

INFORMATIE

VAN WAAR?

Turkije

WAAROM VREDESTICHTER?

Leyla Zana was de eerste vrouw die werd gekozen om in het Turkse parlement te zetelen. Haar strijd voor de democratie staat symbool voor het streven van haar volk naar waardigheid en respect voor mensenrechten.

Ze schreef geschiedenis in juni 2015, als eerste pro-Koerdische politica in het Turkse parlement, met een programma van vrede en integratie.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Van haar zeer conservatieve ouders kon ze maar anderhalf jaar naar de basisschool. Op 14-jarige leeftijd werd ze in een kindhuwelijk gedwongen met een 20 jaar oudere man.

BEROEMD CITAAT

“Koerden zijn als vuur, als ze vriendelijk worden benaderd, zullen ze je verwarmen, als ze slecht worden benaderd, zullen ze je verbranden.” (Leyla Zana Quotes, sd)

PERSOON 11

(Jody Williams facts, sd)

Jody Williams

INFORMATIE

VAN WAAR?

USA

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze kreeg een Nobelprijs voor haar werk voor het verbieden en opruimen van antipersoonsmijnen. Ze was een vredesactiviste en drijvende kracht achter de campagne tegen landmijnen.

ACHTERGRONDINFORMATIE

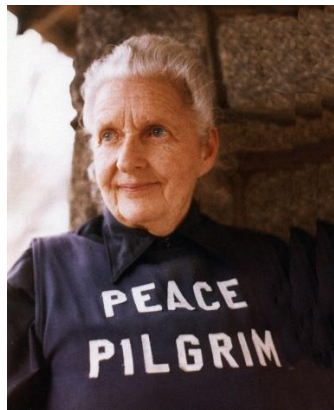
In de jaren tachtig studeerde ze internationale politiek. Vervolgens raakte ze betrokken bij de hulpverlening in het door oorlog verscheurde El Salvador. Landmijnen waren daar een constante bedreiging voor de burgerbevolking. Ze zette zich in voor het verstrekken van kunstmatige ledematen aan kinderen die armen en benen hadden verloren (Jody Williams facts, sd).

BEROEMD CITAAT

“Ik geloof dat het niet relevant is om je zorgen te maken over de problemen die onze planeet teisteren zonder stappen te ondernemen om ze het hoofd te bieden. Het enige dat deze wereld verandert, is actie ondernemen.”

PERSON 12

(Peace Pilgrim, sd)

Peace Pilgrim

INFORMATIE

VAN WAAR?

USA, waar ze in Egg Harbor City NY opgroeide in een hechte uitgebreide familie op een pluimveebedrijf (Peace Pilgrim, sd)

WAAROM VREDESTICHTER?

In 1952 was ze de eerste vrouw die Appalachian Trail (3500 km) in één seizoen volledig te voet aflegde. Ze had een visioen van zichzelf als de "Peace Pilgrim", niet geïnteresseerd in prijzen en onderscheidingen, wel in haar vredesmissie.

In 1981 werd Peace Pilgrim door een groep kerkleiders aanbevolen om genomineerd te worden voor de Nobelprijs voor de Vrede.. (Peace Pilgrim, sd)

ACHTERGRONDINFORMATIE

Ze werd geboren in 1908. In 1926 studeerde ze af aan de middelbare school in Egg Harbor City. 1938 was haar persoonlijke keerpunt, na een hele nacht wandelen in het bos. Van 1938 tot 1952 probeerde ze haar leven tot de essentie terug te brengen. Ze werkte voor vredesorganisaties en wandelde regelmatig.

In 1954 voltooide ze een vastenperiode van 45 dagen. In 1955 begon ze een tweede pelgrimstocht vanuit San Francisco, CA. Ze liep minstens 100 mijl in elke staat en bezocht elke hoofdstad. Ze liep ook in Mexico en Canada. En ze bleef ook de volgende jaren pelgrimstochten maken (Peace Pilgrim, sd).

BEROEMD CITAAT

"Leef in het heden. Doe de dingen die gedaan moeten worden. Doe elke dag al het goede dat je kunt. De toekomst zal zich onvouwen." (Peace Pilgrim, sd)

PERSOON 13

(Jennie Vanlerberghe uitgeroepen tot Stadens ereburger, sd)

Jennie Vanlerberghe

INFORMATIE

VAN WAAR?

België

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze is een Belgische vrouwenrechtenactiviste, auteur en journaliste. Zij is de oprichtster van Mothers for Peace in Ieper, België. Dit is een internationale organisatie die het geweld tegen vrouwen en kinderen bestrijdt. In 1990 werkte ze als journalist tijdens de oorlog in Joegoslavië.

Ze werkte met Mothers for Peace in Joegoslavië, Somalië, Zuid-Afrika en Afghanistan, waar ze sinds 2002 projecten hebben rond educatie en gezondheidszorg.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Ze studeerde kunstgeschiedenis en werkte als journaliste bij Roularta.

PERSOON 14

(Fatima Ahmed Ibrahim obituary, sd)

Fatima Ahmed Ibrahim

INFORMATIE

VAN WAAR?

Soedan

Politiek activiste en campagnevoerder voor vrouwenrechten. Ze werd het eerste vrouwelijke parlements lid in Soedan. Haar politiek activisme kon niet los worden gezien van haar feminisme.

In 1993 ontving ze een VN-onderscheiding voor uitstekende prestaties op het gebied van mensenrechten.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Ze is geboren in de stad Omdurman. Fatima's activistische begon heel vroeg. Op de middelbare school van Omdurman begon ze met een studentenkrant genaamd Elra'edda, of The Leading Woman, waarin ze haar pijlen richtte op de toenmalige Britse koloniale regering. Toen de school wetenschapslessen voor meisjes schraptte, leidde ze het protest tegen die maatregel. Op 14-jarige leeftijd richtte ze de Intellectual Women's Association op, tegen de Britse pogingen om de rol van vrouwen in de Soedanese samenleving in te perken.

PERSOON 15

(Khadidatou Diallo, sd)

Khadidiatou Diallo

INFORMATIE

VAN WAAR?

Senegal. Kwam in 1980 naar België.

WAAROM VREDESTICHTER?

Ze schreef een werk over vrouwenverminking. Aanvankelijk was het haar bedoeling om deze traditie uit het land waar ze vandaan kwam te omzeilen, maar tijdens haar onderzoek werd duidelijk dat vrouwenverminking op geen enkele manier goed is. De praktijk had geen religieuze basis, maar was gewoon een vorm van geweld tegen vrouwen. (Khadidatou Diallo, sd)

ACHTERGRONDINFORMATIE

In 1996 richtte Khadidatou GAMS op in België om de strijd aan te gaan tegen genitale verminking van vrouwen. Dankzij haar energie en visie vormde ze een gemotiveerd team waarmee ze verschillende projecten lanceerde om de rechten van het kind te beschermen. (Khadidatou Diallo, sd)

BEROEMD CITAAT

“Geen enkel meisje zou slaaf van haar eigen lichaam moeten zijn.” (Khadidiatou, sd)

PERSOON 16

(Desmond Tutu, sd)

Desmond Tutu

INFORMATIE

VAN WAAR?

Zuid-Afrika

WAAROM VREDESTICHTER?

Hij was de eerste zwarte Afrikaanse aartsbisschop van Kaapstad. Voor zijn inzet als mensenrechtenactivist in de strijd tegen apartheid kreeg hij de Nobelprijs voor de Vrede. Hij was voorzitter van de Waarheids- en Verzoeningscommissie, die er na de val van het apartheidsregime naar streefde de verschillende bevolkingsgroepen in vrede met elkaar te laten samenleven.

ACHTERGRONDINFORMATIE

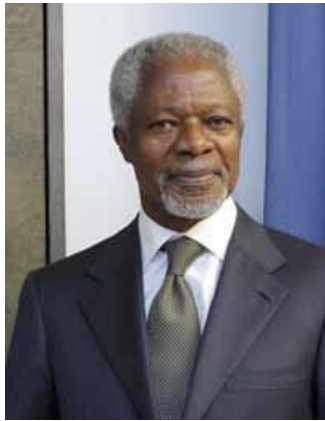
Hij was een Zuid-Afrikaanse bisschop en theoloog.

BEROEMD CITAAT

“Als je vrede wilt, praat je niet met je vrienden. Je praat met je vijanden.” (Tutu, sd)

PERSOON 17

(Kofi Annan, sd)

Kofi Annan

INFORMATIE

VAN WAAR?

Ghana

WAAROM VREDESTICHTER?

Hij is de zevende secretaris-generaal van de Verenigde Naties en diende van 1997 tot 2006.

Een van de belangrijkste prioriteiten van Kofi Annan als secretaris-generaal was een alomvattend hervormingsprogramma om de Verenigde Naties nieuw leven in te blazen en het internationale systeem effectiever te maken. Hij was een constant pleitbezorger voor mensenrechten, de rechtsstaat, de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling en Afrika, en probeerde de organisatie dichter bij het wereldwijde publiek te brengen door banden te smeden met het maatschappelijk middenveld, de particuliere sector en andere partners.

ACHTERGRONDINFORMATIE

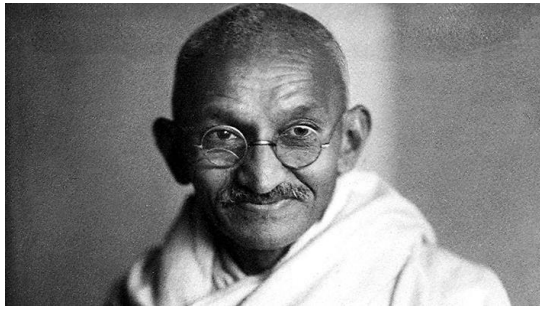
Hij kwam in 1962 bij de VN en werkte als administratieve budgetmedewerker bij de Wereldgezondheidsorganisatie in Genève.

BEROEMD CITAAT

“Niemand wordt als een goede burger geboren; geen enkele natie wordt als democratie geboren.” – Kofi Annan (Kofi Annan quotes, sd)

PERSOON 18

(Mahatma Gandhi - Icoon van geweldloos verzet, sd)

Mahatma Gandhi

INFORMATIE

VAN WAAR?

Indië

WAAROM VREDESTICHTER?

Hij staat bekend om zijn Indiase onafhankelijkheidsstrijd. Hij wilde dat zijn land onafhankelijk werd van het Britse volk.

Nadat hij in Londen was gaan studeren, ging hij naar Zuid-Afrika. Daar ontdekte hij dat de Indiase bevolking slecht werd behandeld. Het Britse volk zag hem als een derderangsburger. Vanaf dat moment besloot hij dat hij iets wilde doen voor de ontvoogding van de Indische bevolking.

Later richtte hij een politieke organisatie op die de belangen van het Indiase volk moest behartigen. Gandhi werd uiteindelijk de voorvechter van de rechten van de Indiase minderheid in Zuid-Afrika.

ACHTERGRONDINFORMATIE

Hij was politiek en religieus. Hij gehoorzaamde zijn ouders niet altijd. Bij hem thuis was er een afspraak dat ze alleen vegetarisch mochten eten. Er werden zelfs geen insecten gedood in hun huis. Gandhi stal soms geld van zijn ouders om wat vlees te eten en sigaretten te kopen. Hij wilde net zo sterk zijn als het Britse volk, dat in die tijd heerste over India. Gandhi's lichaam was echter niet gewend aan vlees, daarom werd hij soms erg ziek.

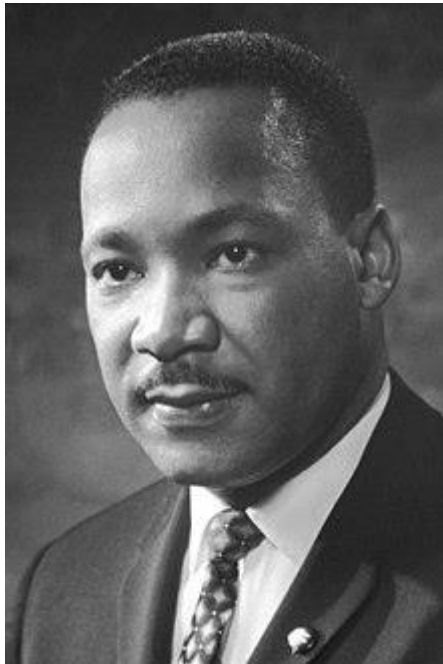
In 1887 vertrok Gandhi naar Europa om rechten te studeren in Londen. 4 jaar later keerde hij terug met een diploma. Zijn verblijf in Londen was niet zoals hij had verwacht. Er waren veel mensen die alcohol dronken, waar hij niet van hield, en hij had ook moeite om een goed vegetarisch restaurant te vinden.

BEROEMD CITAAT

“Wees de verandering die je in de wereld wilt zien.” (Remembering Gandhi, sd)

PERSOON 19

(Martin Luther King Jr., sd)

Martin Luther King Jr.

INFORMATIE

VAN WAAR?

Atlanta (VS)

WAAROM VREDESTICHTER?

Hij was een Amerikaanse baptistenpredikant en activist die van 1955 tot aan zijn dood (hij werd vermoord) op 4 april 1968 een van de meest prominente leiders in de Amerikaanse burgerrechtenbeweging was.

In 1957 werd hij gekozen tot voorzitter van de Southern Christian Leadership Conference, een organisatie die was opgericht om de toen ontluikende burgerrechtenbeweging van nieuw leiderschap te voorzien.

ACHTERGRONDINFORMATIE

In 1954 werd Martin Luther King predikant van de Dexter Avenue Baptist Church in Montgomery, Alabama.

BEROEMD CITAAT

“De weg naar gerechtigheid kan ontzettend lang zijn, maar uiteindelijk geraken we er wel.” (Martin Luther King, Jr. Memorial, sd)

PERSOON 20

(Nelson Mandela - strijder tegen de apartheid, sd)

Nelson Mandela

INFORMATIE

VAN WAAR?

Zuid-Afrika

WAAROM VREDESTICHTER?

In 1944 sloot hij zich aan bij het African National Congress (ANC – opgericht in 1912). In 1962 werd hij gevangengenomen als leider van de militaire vleugel. Vanaf 1964 kreeg hij levenslang op Robbeneiland. Na zijn vrijlating werd hij in 1994 president van Zuid-Afrika. Hij slaagde erin de apartheid af te schaffen. (Nelson Mandela - strijder tegen de apartheid, sd)

ACHTERGRONDINFORMATIE

Bij zijn geboorte kreeg hij de naam Rolihlahla (onruststoker).

BEROEMD CITAAT

“Onderwijs is het krachtigste wapen om de wereld te veranderen.” (5 of the most inspirational Nelson Mandela Quotes, sd)

BRIEF – WIE ZIJN VREDESTICHTERS?

Beste leerlingen,

Zoals je misschien hebt gemerkt in het spel, waren er meer vrouwelijke vredestitlers dan mannelijke. In werkelijkheid is de verdeling echter andersom. Geslacht is niet gelijk verdeeld; algemeen gezien, en bij vredesonderhandelingen zeker, worden vrouwen minder gehoord.

- Slechts 10% van de vrouwen zijn vertegenwoordigd bij vredesonderhandelingen.
- Slechts 5% van de militaire vredestroepen zijn vrouwen.

Er zijn veel redenen waarom meer vrouwen moeten betrokken worden bij vredeshandhaving. Een belangrijke reden is dat vrouwen er makkelijker in slagen om contacten te leggen. Ze kunnen makkelijker praten over gevoelige onderwerpen, zoals seksueel en gendergerelateerd geweld. Mannen hebben het hier moeilijker mee, terwijl praten met de lokale bevolking cruciaal is bij vredesprocessen.

De Verenigde Naties (VN) besloten iets aan dit probleem te doen. Zij stelden zich tot doel om voor de toekomst minimaal 50% vrouwen te betrekken bij vredesonderhandelingen. Tegen 2028 willen ze het aandeel vrouwen in vredesmissies verhogen: 25% bij de politie en 20% bij het leger. Ze kunnen wel moeilijk garanderen dat dit gerealiseerd wordt, vermits de streefdoelen van 2018 en 2020 ook niet werden gehaald.

Wanneer vrouwen betrokken worden bij vredesonderhandelingen, neemt de kans om de vrede voor lange tijd te bewaren met 35% toe en dat zegt genoeg.

We hopen dat je met deze brief in staat bent om kritisch na te denken over de informatie die je vandaag hebt ontvangen!

Oprechte groeten,

De vredestitlers